

SEVGİ

dünyası

SAYI: 200004 FİYATI: 900.000 TL.

GÖREVLİ

Dr. Refet Kayserilioğlu

USTA BİR KİTAP GİBİ ANLAYARAK YAŞAMAK

Güngör Özyiğit

ARI DURU BİR SEVGİ ONLARIN GÖZLERİNDEKİ

Seyhun Güleçyüz

UNUTMAMAYI NASIL HATIRLARIZ?

Nelda Bayraktar

AYIN DOSYASI: BİN YILIN BİRİKİMİ

(1101-1200)

Aylık Kültürel
ve Siyasi Dergi

Cilt: 32
NİSAN 2000
Sayı: 376

SEVGİ YAYINLARI
TİC. LTD. ŞTİ.
adına
Sahibi ve Genel Yayın
Müdürü
Dr. Refet Kayserilioğlu

Yazı İşleri Müdürü:
Güngör Özyiğit

Yayın Kurulu:
Güngör Özyiğit
Nelda Bayraktar,
Zeynep Elkâtip,
Hale Ürknezzil
Özenç Kayserilioğlu

Halkla İlişkiler Müdürü:
Tülin Özyiğit

Haberleşme Sorumlusu
Kâzım Erdemoğlu
250 42 42

Okur - Abone İlişkileri

Kâzım Erdemoğlu
252 85 85

Yönetim Yeri:
Aydede Caddesi
Kıvılcım Apt. No. 4/5
80090 Taksim/İSTANBUL
Tel: (0212) 250. 42. 42.

Yazışma Adresi:

SEVGİ DÜNYASI
P.K.471-Beyoğlu-İST.
80090

Mizampaj ve
Teknik Danışman
Hale Ürknezzil

Dizgi:
Özenç Dizgi

Baskı
Form Matbaacılık
613 88 25 - 613 89 73

Fiyatı: 900. 000 TL
Yıllık Abone:
10.000.000TL.
Yurt Dışı: 15.000.000 TL.

İ Ç İ N D E K İ L E R

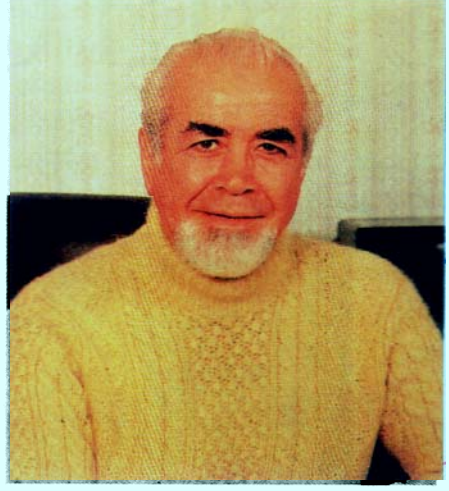
Sevgili Dostlar	
Dr. Refet Kayserilioğlu	1
Görevli	
Dr. Refet Kayserilioğlu	2
Anlayarak Yaşamak	
Güngör Özyiğit	8
Unutmamayı Nasıl Hatırlarız?	
Nelda Bayraktar	12
Esinler	
Olgay Göksel	16
Anı Duru Bir Sevgi	
Onların Gözlerindeki	
Sevçun Güleçyüz	17
Gönül Kapıları	
Çev.:Acar Doğançün	21
Ayın Penceresi	
Yolculuk	
Acar Doğançün	26

MILLENIUM DOSYASI BİN YILIN BİRİKİMİ (1101-1200)

Allah'ın Güneşi Avrupa'nın Üzerinde	33
Ortaçağ'ın Orta Yeri Kilise	38
Hakkın Bükülmez Bileği	
Sahaddin Eyyubi	41
Haçlı Seferleri, Papa'nın Askerleri	43
Deyimlerin Dedikleri	
Güngör Özyiğit	46

Sevgili Dostlar

Ülkemizde bir iyiye yönelik var. Suçlular, mafya babaları, yani tehditle para alanlar, teker teker yakalanıyor. Hapse atılıyorlar, ama hak ettikleri cezaları alabiliyorlar mı? Henüz bunu görmüyoruz. Suçlular az bir ceza ile salınıveriliyorlar. Tabii ki haraç alma, insanların haklarına ve canına tecavüz de bitmiyor. Sonra her gün basında bir veya birkaç haraççıdan, mafya babası 'şöyle yaptı, böyle yaptı' diye kötüleyen değil, özendiren haberler çıkıyor. Basın bilinçsizce reklâm yapıyor. Suçluları teşhir edeceğim derken, onların boy boy ve poz poz resimlerini yayınlarak meşhur ediyorlar. Adnan Hoca'nın motorları diye teşhir edilen, güya suçlanan mankenler daha meşhur olup yeni yeni işler buluyorlar.

Ötede politikacıların bir çoğu işi kitabına uydurarak kendilerine çıkar sağlama yarışı içindeler. Enflasyonu durduracağız diye işçi ücretlerini ve kiralari donduruyorlar. Sonra el altından kendilerine kıyak emeklilik kanunu çıkarıyorlar. Halk oldukça uyandı, eskisi gibi her şeyi yutmuyor. Ama elinden bir şey gelmiyor, sadece homurdanıyor. Halk, önünde, özeneceği, benzemek isteyeceği iyi örnekleri pek fazla göremiyor. Depremde büyük bir merhametle ve büyük bir coşkuyla yardımlar yapıldı. O güzel örnekler, hem takdir gördü, hem örnek oldu.

Birçok müslüman terör örgütü ard arda çıkıyor. Hizbullah'tan sonra, İBDA-C, Hizbul-Tahrir ve şimdi bir yenisi.... Müslüman militanların gizli gizli, yoğun bir tarzda silahlandıkları duyumları yayılıyordu. Bir parti liderinin, hükümete, kanunlara meydan okuyarak: "İktidara geleceğiz. Kanlı mı olsun, kansız mı olsun?" tarzında sözler edebildiği bir ülkede, kendini dinin savunucusu gören terör örgütlerinin mantar gibi çoğalması doğal değil mi?

Ülkede bir başboşluk var. Kanunlarda boşluklar var. Adalet sistemi iyi ve çabuk işlemiyor. Cezalar caydırıcı etkisini gösteremiyor. İnsanları iyiye, doğruya, sevgiye ve güzele çekecek yaygın ahlâk kuralları yok. Ahlâk kurallarını yaymak ve benimsetmek zaman alabilir. Ama adalet sistemini hızla değiştirmek, parti yapılarını ve kanunlarını hızla değiştirmek mümkündür. Bir de basının reyting peşinde koşacağız derken suçluları reklâm edercesine teşhir etmelerinin önüne geçmek mümkündür. Lütfen hızla yapılması gerekenlerden işe başlayalım.

En derin sevgilerimle
Dr. Refet Kayserilioğlu

GÖREVLİ

DR. REFET KAYSERİLIOĞLU

Yaratan'ın katından insanların dünyadaki yükselmelerini, arınmalarını kolaylaştırmak için, her devrin ihtiyacına uygun olarak bilgiler gönderilmiştir. O bilgilerin gelmesine aracı olan görevli insanlara, "Resul" veya "Nebî" denmiştir; sonra ikisine birden peygamber adı verilmiştir. Elbette bütün peygamberlerin çevresinde, onlara yardımcı, ikinci, üçüncü derecede görevliler olmuştur. Onlar da işaretlenmiş ve o görevlere getirilmişlerdir. En son peygamber Hz. Muhammed ile din devri kapanmıştır. Fakat bu, Yaratan'ın katından yeni bilgilerin gelmeyeceği anlamına gelmez. O, kullarını hiçbir zaman yardımsız ve yardımcısız bırakmamıştır. O'nun bil-

gisi sonsuzdur ve gelişen insanlığın ihtiyacına uygun yeni, gelişmiş bilgiler gelecektir. Bugün insanlık bilimde ve teknikte çok ileri gitmiştir. Zihinler gelişmiş, gönüller açılmış, eski devirdeki insanların anlayamayacağı, yeni yüce bilgileri almaya hazır hale gelmiştir. Gelecek yeni bilgileri, insanlara yaymak, öğretmek ve uygulamak üzere yeni görevlilere de ihtiyaç olacaktır elbette. Onlar önceden işaretlenmiş ve hazır-

lanmışlardır. Onlar bir tek kişi değil, dünyanın birçok ülkesine yayılmış, birçok kişi olacaktır. Bugünün görevlilerinden bahsetmeden önce, eski görevlilerin hayatından bazı enstantaneleri hatırlamakta fayda olacaktır.

GÜLYÜZLÜLERİN İŞİ ZORDU

Bugün insanlık bilimde ve teknikte çok ileri gitmiştir. Zihinler gelişmiş, gönüller açılmış, eski devirdeki insanların anlayamayacağı, yeni yüce bilgileri almaya hazır hale gelmiştir

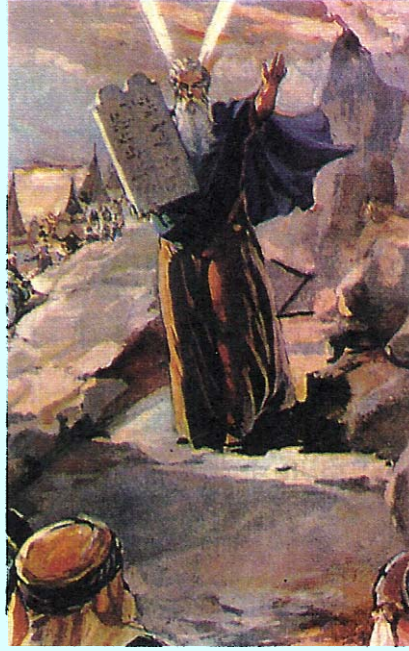
HZ. MUSA, İsrail kavmini Mısır'dan, Firavunun zulmünden kurtardıktan sonra, onlara devamlı tek tanrı inancını aşılamaaya çalışmıştı. Fakat kavminin uyması için, yeni kuralların da gerekli olduğunu düşünüyordu. İçine gelen bir vahiyyle dağa çıkması, orada uzun süre kalıp ibadet etmesi, yeni bilgilere

lâyık olması gerektiği bildirilmişti. O, dağa çıktı. Orada kırk gün kaldı. İbadet etti, dilekte bulundu, sevgili Yaratanına yalvardı, kendine bağlananlar ve peşinden gelenler için yeni kuralları, yeni Doğru Yaşama Bilgilerini diledi. Dilekleri, duaları kabul olundu ve ona "ON EMİR" yazdırıldı. O, elinde bir taş levha üzerine yazılmış on emirle dağdan indi. Binbir ümitle, güzel hayallerle ve yoldaşları için gönü büyük sevinçlerle dolu olarak...

Onlara müjdelere verecekti. O güzel bilgileri açıklayacak, öğretecekti.

Fakat aşığı inince dondu kaldı. Üzülererek, şaşırarak gördü ki, ümmeti, can yoldaşları, tek tanrı inancını terk etmişler, erittikleri altınlardan yaptıkları eski tanrılarından bir buzağı heykelinin etrafında ayin yapıyorlardı. Çok şaşırıldı, çok üzüldü ve çok kızdı. Onlara bağırdı: *“Ben sizlere, Tanrı'nın varlığını, yüceliğini, her şeye gücü yeten olduğunu belli eden birçok mucize göstermedim mi?! Aldığım emirle, asamı denize vurdum, deniz yarıldı, size yol verdi. Siz, karşıya geçer geçmez de, arkanızdan gelen Firavunun ve ordusunun üzerine deniz kapandı, hepsi boğuldu. Bunları gördünüz ve o zaman çok sevindiniz. Eğer deniz size yol vermeseydi, Firavun bir tekini canlı bırakır mıydı? Sizin geçtiğiniz yarıktan Firavun ve ordusunun da geçmesine izin verseydi Yaratan, acaba hanginiz canlı kalırdı? Bu ne şaşkınlıktır, bu ne körlüktür sizin yaptığınız?! Yaratan'a karşı ne büyük saygısızlıktır?!”*

Gözyaşları içinde, onların yaptığı buzağı heykelini hışım ile kırdı. Ağlayarak, hıçkırarak *“Siz yazıklar olsun, yazıklar olsun size!..”* diyordu. *“Onca yardım, onca mucize, onca öğüt, onca hizmet boşa mıydı?!”* Ümmeti hatalarını anlamış

olarak susuyorlardı ve önlerine bakıyorlardı. Üzülmüşler ve şaşırılmışlardı. Bazıları Musa'yı yatıştırmak için özür dilemeye çalıştı. Şaşkınlıkta devam edenler, taraftar bulabilmek için etraflarına bakındılar. Fakat onlara katılmak isteyenler pek yoktu. Musa yatıştıktan sonra, onlara yeniden yol göstermeye ve öğüt vermeye ve toparlamaya çalıştı. Daha sonraları aldığı On emiri onlara açıkladı.

HZ. Musa uzun süre ümmetinin arasında yaşadığı, onlarla birçok olayların içinde yoğruldu. *Fakat aralarından ayrılırken içi rahat değildi, gözlerinin altı halka halkaydı.*

HZ. İSA, kendine gelen yeni bilgileri, hikâyeler, meseller içinde anlatıyordu. İyi kötü ayırt etmeden herkese el uzatıyor, yardım ediyor, şifalar dağıtıyordu. Birçok mucizeler gösteriyor, en iyileşmez denilen hastaları iyileştiriyordu. Etrafına 12 havari (inanan öğrenci) toplamış, onları özel olarak eğitmiş, insanların arasına göreve göndermişti. Görevinin sonlarına doğru, havarileriyle yediği son yemekte *“İçinizden biri, beni ele verecek!”* deyince, havarileri çok şaşırılmışlardı. Baş havari Petrus ise, bağlılığını belli etmek için *“Ben kanımın son damlasına kadar peşinizdeyim ve bu davanın içindeyim”* demişti. Hz. İsa, ileriye gören bilgisiyle

“Sen de beni, bir horoz ötesiye kadar üç kere inkâr edeceksin.” demişti.

Hız. İsa tutuklanıp yargılanırken, dışarıda gizlice sonucu bekleyen Petrus’u tanıyanlar “Bu da onun öğrencilerinden” demişlerdi. Petrus “Hayır, ben onu tanıyamıyorum” demişti. Üç ayrı kişi “Bu da onun öğrencisi” demiş, Petrus da “Hayır, ben onu tanıyamıyorum” demişti. Fakat üçüncü inkârından sonra, bir horoz ötmüş, Petrus Hız. İsa’nın sözünü hatırlamış, gözyaşları içinde oradan uzaklaşmıştı.

Hız. İsa’nın hizmetleri, verdiği bilgiler, öğrettikleri, onca mucizeleri boşamı gitmişti? *Ortada yalnız on bir havaris kalmıştı. Onları toparlamak görevi, büyük pişmanlıklar ve üzüntüler yaşayan Petrus’a düşmüştü. Fakat Yüce Yer’den gelen bilgiler elbette yerine ulaşacaktı.*

Ulaştı da. Bozulsa da, insan eli karışsa da, özler yine gönüllere yerleşti. Hız. İsa da dünyadan ayrılırken üzüntülü, endişeli ve gözlerinin altı halka halkaydı.

VE SON GÜLYÜZLÜ

Hız. Muhammed, görev aldıktan sonra, insanları inandırabilmek için çok uğraşmıştı. En başta, mensup olduğu Mekke’nin önde gelen kabilesi Kureyş’in ileri gelenlerine, kendisine bildirilen

bilgileri anlatmıştı. Onlar Hız. Muhammed’e gülmüşler, alay etmişlerdi. Fakat ona inanan değerli eşi Hatice ve arkadaşı Ebu Bekir destek oluyorlardı. Sonra inananlar, müslüman olanlar çoğaldıkça, inanmayanların zulmü ve baskısı artmıştı. Bir kısım müslümanlar Habeşistan’a, bir kısmı da Medine’ye göç etmişti. Mekke’de kalan müslümanları da, inanmayanlar Mekke dışına sürmüşlerdi. Bunların da fayda etmediğini gören mevki sahipleri, Hız. Muhammed’i öldürmeye kalkmışlardı. O, mucizevi bir olayla kurtulduktan sonra Medine’ye göç etmişti. Medine’de toplanan müslümanlar gittikçe çoğalmaya ve güçlenmeye başladılar. Mekkeliler’le yaptıkları üç büyük savaştan sonra, bütün Arabistan’a hakim oldu müslümanlar. Hız. Muhammed bir-

“Sizlere,
Allah’tan gelenleri tam
bildirdim mi? Sizlere
karşı görevimi tam
yaptım mı?”
Müslümanlar
hep bir ağızdan
“Yaptın Ya Muhammed”
demişlerdi.

çok sıkıntılarla yürüttüğü görevinin sonlarına doğru gittiği veda haccında, büyük bir meydanda toplanan müslümanlara hitap etmişti. Sözlerinin sonunda onlara şöyle sormuştu: “Sizlere, Allah’tan gelenleri tam bildirdim mi? Sizlere karşı görevimi tam yaptım mı?” Müslümanlar hep bir ağızdan “Yaptın Ya Muhammed” demişlerdi. Bu soruyu üç kere tekrar etmiş, üç kere aynı cevabı almıştı. Sonra gülyüzlü, gözyaşları içinde yüzünü göğe çevirmiş “*Şahitsin Yarabbi!..*” demişti.

Evet Hz. Muhammed görevini çok iyi yapmıştı. Fakat müslümanlar arasındaki hasedi, kıskançlığı, öne geçme yarışını, bazı sevgisizlikleri de görüyordu. Giderken gözlerinin altı halka halka idi.

GÜNÜMÜZÜN GÖREVLİLERİ

Bugün, Yüce Yer'den gelecek yol gösterici Doğru Yaşama Bilgileri'ne her zamankinden daha

çok ihtiyaç var. Bugün insanlar birbirini sevmiyorlar, birbirini düşünmüyorlar, birbirini kolayca harcıyorlar. Herkes kendini ve kendi çıkarını ön planda düşünüyor. Dinler bile politik ve ticari çıkarlara âlet ediliyor. Her gün şu veya bu sebepten insanlar birbirlerini öldürüyorlar. Trafikte araba kullananlar, başkalarının canını düşünmeden hareket ediyorlar. İçlerinde başkasına zarar vermeyeyim, onlar benim insan kardeşlerim edişesi olsa, bu kadar çok trafik kazası olur muydu? Herkes başkasını düşünmeden delice kullanıyor. Ağır vasıtalar yolların canavarı sanki. İnsanlar yüksek kazanç peşindeler. Hile, aldatma, yalan, haraç, ezme, sömürme, her türlü düşmanlık ve her türlü sevgisizlik var, hele bizim ülkemizde. Bu halde giderse insanlar değişmez ve düzelmezlerse, dünyanın

sonunun felâket olacağı apaçık ortadadır.

Bugüne uygun yeni bilgilerin gelmesi, onların görev alacak fedakâr, insan kardeşini gerçekten seven, hayırlı insanların eliyle yayılması gerekiyor. *Aslında tüm insanlar birbirinden sorumlu ve birbirine karşı görevlidir.* Yaratan'ın düzeninde bütün varolanlar, birbirlerine karşı görevlerini yapıp durmaktadırlar. Buna *Eko Sistem* deniyor. Eko sistem

inde su, toprak, hava olduğu gibi, tüm canlılar ve insanlar da var elbette. Dünyanın iyi bir tarzda yürümesi, sellerin, depresyonların ve diğer doğal afetlerin yaşamı imkânsız hale getirmemesi için, herkesin sorumluluğunu ve birbirine karşı görevini bilmesi gerekmektedir. Gemisini kurtaran kaptandır deyimi artık geçerliliğini kaybetmiştir. Hepimizin gemisi olan dünya,

birlikte kurtulacaktır. Onlar da kolayca kötülüğe ve haksızlığa sapıveriyorlar.

Yüce Yer'den gelen bilgilere inanan, onları gönüllerine benimseten ve bu yolda kendilerini görevli sayan kişilerin, günümüzde işi kolay değildir. Onlar Yartanlarına saygı ve sevgi ile bağlı, gelen yüce bilgilerin insanları hayra çekeceğine ve dünyaya kardeşliği yayaçağına tam inanan, iyi kişilerdir. Bunlar dünyaya yayılmış birçok kişi olacaktır

elbette. Onların görevleri çok zordur; çünkü günümüzde insanların çoğunluğu Allah'a inanmıyor, Allah'a inanmayı bir gerilik gibi görüyorlar. Ne ahiret hayatından, ne dünya yaşamının sebebinden, ne insanın dünyada yapması gerekenlerden haberdar değiller. Her şeyi dünyadan, her şeyi maddeden ibaret sayıyorlar. Ölümle her şeyin biteceğini sandıkları için, ahiret hayatı hakkında hiçbir şey duymak istemiyorlar. Onlar dünya hayatına, kazançlarına, eğlencelerine ve çıkarlarına dört elle sarılmışlar ve öyle yaşıyorlar. Doğal olarak kendi çıkarlarına ve rahatlarına zarar verecek her şeye karşı kolayca tepki göstermeye hazırılar. Bu arada ezilenler, çaresizler, fakirler, yoksullar sürünüyorlar. Onlar da doğruyu, iyiyi bilmiyorlar; kolayca kötülük ve haksızlığa sapıveriyorlar.

İşte bugünün görevlileri, kendini doğruda sanan, aslında yanlış yolda giden kardeşlerine kucak açmak zorundadırlar. Sevgi, sabır ve hoşgörür zırhlarını kuşanıp, onları doğru yola, Yaratan'ın insan için çizdiği, yükselme, arınma ve bir olma yoluna çekmek zorundadırlar. Doğru yolda olduklarını

sanarlara, yanlış yolda gittiklerini anlatmak ne zordur!.. Onlar alışıp uygulamaya geldiklerine sınıksı sarılmışlar ve onları hiç bırakmak niyetinde değiller. Rahatlarının bozulmasını da asla istemiyorlar. Sevgi, iyilik, insanlık, kardeşlik ve fedakârlık diyen bu şaşkınlara da nereden çıktı, bunları susturmak gerekiyor diye düşünebilirler. Bütün güçler de onların elinde olduğuna göre, görevliyiz diyenleri kötölemeleri, haklarında yalan üretmeleri, iftira etmeleri hiç de zor değildir.

Böyle zorluklar var diye, birakalım insanlar birbirini boğazlamakta, ezmekte, sömürmekte devam mı etsinler? İnsanlıktan, kardeşlikten uzak bu vahşi düzen böyle sürüp gitsin mi? Göz göre göre bütün düzenler yıkılsın mı, dünya bir tekâmül ortamı olma özelliğini kaybetsin mi? Bu

korcu gidişe, bu şaşkınlara gidişe dur diyecek, gerçekleri gören, insanın hayrını, kendi hayrından önce düşünen bilgili, iyi insanlar yok mu? Eğer varsa, işte onlar Yaratan'ın yolunda, insan kardeşlerinin hizmetinde, her sıkıntıyı göze alan görevlilerdir.

Bu görev mutlaka yapılmalıdır ve yapılacaktır.

Bu korcu gidişe,
bu şaşkınlara gidişe dur diyecek,
gerçekleri gören, insanın hayrını,
kendi hayrından önce düşünen
bilgili, iyi insanlar yok mu?
Eğer varsa, işte onlar
Yaratan'ın yolunda, insan
kardeşlerinin hizmetinde,
her sıkıntıyı göze alan
görevlilerdir.

Usta Bir Kitap Gibi Anlayarak Yaşamak

Güngör Özüğit
Psikolog

**Tolstoy “İnsan Ne ile Yaşar” öyküsünde
üç önemli soru ile
hayatın anlarını sorgular.
Bulduğu cevaplar,
hemen hepimizin yaşamına ışık tutacak niteliktedir.**

ÜÇ SORU

Bir zamanlar kralın biri, hayatta gerçek başarının ne olduğu üzerinde derin bir düşünceye dalar. Ve “Eğer bir işe ne zaman başlayacağımı, kimi dinleyeceğimi ve yapmam gereken en önemli şeyin ne olduğunu bilirse, başarıyı yakalarım” diye düşünür.

Sonra da bu üç soruya doyurucu yanıtlar alabilme amacıyla ülkesinin dört bir yanına haber salar Böylece kim kendisine bir iş için en uygun zamanı, en önemli kişinin kimliğini ve yapılması gereken en önemli şeyi söylerse, ona en büyük ödülü vereceğini bildirir.

Her konuda bilgili kişiler, uzmanlar gelerek kralın huzurunda toplanırlar. Ve üç soruya ilişkin olarak değişik düşünceler ileri sürerler. İlk soruyu yanıtlamak üzere kimileri her hareketin doğru vaktini bilmek için, önceden günlerin, haftaların, ayların yer aldığı bir takvim hazırlamak ve öylece programlı yaşamak gerektiğine dikkati çekerler. Önemli ve öncelikli işlerin ancak bu şekilde zamanında

yapılabileceğini söylerler. Tarihe önem verenler “eğer geçmişi iyi bilirse, bugünü, içinde yaşadığımız zamanı daha iyi değerlendirebiliriz” derler. Bazı bilginler de, tek bir kişinin, her hareket için en uygun vakti saptamada zorluk çekeceğine değinerek, kralın danışacağı bir “bilginler topluluğu”nun olması gerektiğine dair görüş belirtirler. Kimi bilginler ise, nelerin önceden olacağını bilenlerin, doğru vakti seçme konusunda daha yetkili olabileceği düşüncesiyle, bu işte sihirbazlara danışmanın daha isabetli olacağını önerirler.

İkinci soruya verilen cevaplar da yine çeşitlilik gösterir. Kralın en çok ihtiyaç duyduğu, en gerekli kişiler, bazılarına göre bilgin kişilerden oluşan danışmanlar, bazılarına göre papazlar, kâhinler, hekimler, kimilerine göre de iyi savaşmasını bilen askerlerdir.

Üçüncü soruya, yani hayatta yapılacak en önemli şeyin ne olduğu konusuna gelindiğinde, bunun bilim olduğunu söyleyenlerin yanında, savaşta ustalaşmanın ve güçlü olmanın gereğine

değinenler de çıkar. Kimi kişiler de insanın öte dünyadaki sonsuz mutluluğunu da kapsadığından en önemli olanın dîn ve ibadet olduğunu vurgular.

Yanıtlar farklı olunca, birbirini tutmayınca, kral da onların sözlerini tutmaz. Hiçbir düşünceye ödün ve ödül vermez. Ama merakı, bilme isteği, onu yine cevap aramaya yöneltir. Dağ başında, bir başına yaşayan bilge bir kişiye gidip danışmaya karar verir. Sade vatandaş kimliğine bürünerek, bilge kişinin yanına varır. Kral yaklaşırken, yalnızlığının kozasında kelebek olmaya çalışan bilge kişi, kulubesinin önündeki çiçek tarhlarını kazmaktadır. Kralı görünce selâm verir. O arada toprağı kazma işini sürdürür. İnce, zayıf biridir. Ve yorulduğu, soluk alışından bellidir. Kral, kafasındaki soru askılarına doğru cevaplar giydirmek üzere “Ey bilge kişi” der. “Size üç sorunun doğru yanıtını almak üzere geldim. O üç soru sırasıyla şunlar: Doğru şeyi, doğru zamanda yapmayı nasıl bilebilirim? En çok muhtaç olduğum, en gerekli insanlar kimlerdir? En önemli ve öncelikli işler nelerdir?”

Yalnız ve bilge kişi kralı dikkatle dinler. Ama cevap vermek yerine susmayı yeğler. Ve toprağı kazmaya devam eder. Kral, kafasındaki tüm beynini kaplamış soru sarmaşıklarının araladığı pencereden bilge kişiyi, o andaki somut varlığı ile gerçekten görür. Aynı zamanda onun yorulduğunu da farkeder ve “galiba yorulduz” der.

“Küreği bana verin de biraz dinlenin”

Kral elinde kazma kürek çalışır, bilge kişi suskun bir halde dinlenir. Bu böyle güneş ufka varana dek sürer. Gün batımına doğru kral “Ey bilge kişi, senin yanına sorularıma cevap bulmak ve aydınlanmak için geldim. Hep böyle susacaksan, söyle de evime döneyim bari...” der. Bilge kişi parmağı ile işaret ederek, oraya birinin geldiğini gösterir ve o kişi ile ilgilenmeyi önerir. Kral, bilgenin işaret ettiği tarafa baktığında, gerçekten birinin onlara doğru koşarak geldiğini görür. Yanlarına vardığında, adam yaralıdır ve kan kaybetmektedir. Kral ve bilge, ikisi birden yaralı adama yardımcı olmaya çalışırlar. Yarasını temizlerler. Ve bir havluyla sıkıca bağlayarak kanı durdururlar. Sonra ona su içirip, bir şeyler yedirirler. Ve dinlenmesi için, birlikte taşıyarak, adamı kulubenin içindeki yatağa yatırır. Adam gözlerini kapatıp, derin bir uykuya dalar. Kral da yorgunluktan hemen oracığa çöküp uyuyakalır. Sabah uyandığında, nerede olduğunu, kendisine dikkatle bakan yabancıнын kim olduğunu anlamakta zorluk çeker.

Kralın uyandığını ve şaşkınlıkla kendisine baktığını gören yaralı adam “Beni affedin” der fısıltılı bir sesle. Kral, adamı tanımadığını, ayrıca affedilecek bir şey de olmadığını söyler. Yaralı adam “siz beni tanıyorsunuz ama ben sizi çok iyi tanıyorum” dedikten sonra aralarındaki sır

düğümünü çözer: “Ben, kardeşini astırdığınız ve mallarına el koyduğunuz için, sizden öc almaya and içmiş bir düşmanınızım. Buraya gelirken sizi izledim. Pusuya yattığım yerden çıkınca, koruyucularınızla karşılaştım. Beni tanıyıp yakaladılar. Ve onlardan kaçarken vuruldum. Kan kaybederek buraya ulaştım ve sizlere sığındım. Yaramı sarıp, bana bakmasaydınız, kan kaybından öldürdüm. Şu işe bakın hele: Ben sizi öldürmeye geldim, siz ise benim hayatımı kurtardınız. Bundan böyle eğer yaşarsam, sizin en sadık kulunuz, bendeniz olup size hizmet edeceğim. Ve oğullarıma da bunu öğütleyeceğim. Beni affedin lütfen!”

Kral, iyiliğin barışı sağlayan birleştirici gücünü, düşmanı dosta dönüştüren kimyasını görüp şükreder. Ve onu bağışlamakla kalmaz, tedavisini üstlenir. Gaspettiği, kardeşinin mallarını da ona vereceğini bildirir. Öylece haksızca alınan malların yükünden de kurtulup özgürleşir.

Yaralı adamla vedalaşan kral, kapının önüne çıktığında, bilge kişinin, dün kazmış oldukları tarhlara çiçek tohumları ekmekte olduğunu görür. Yanına yaklaşır ve son defa ondan, sorularına cevap vermesi için dilekte bulunur.

Yalnız bilge “Cevabınızı aldınız bile” der ve devam eder:

“Dün eğer benim dermansızlığıma acıyıp şu tarhları kazmasaydınız; gidecek,

içerdeki adamın saldırısına uğrayacaktınız ve burada kalmadığınıza pişman olacaktınız. Yani o zaman diliminde, en önemli vakit tarhları kazdığınız vakitti. En önemli kişi bendim. En önemli işiniz de bana iyilik yapmak, yardım etmektir. Daha sonra, yaralı adam yanımıza geldiğinde, en önemli vakit, onunla ilgilendiğiniz zamandı. Çünkü eğer onun yaralarını sarıp da yaşamasını sağlamasaydınız, sizinle barışmadan ölecekti. Ve onun kardeşinin hakkı sizin üzerinizde kalacaktı. O yüzden sizin için en önemli kişi oydu ve en önemli işiniz ise, onun iyileşmesi için yaptıklarınızdı...”

Böylece kral, sorularının yanıtını yaşayarak, iyiliği deneyimleyerek öğrenir. Ve gerçekte yüz yüze gelir. Etkileyebileceğimiz tek zaman diliminin, içinde yaşadığımız an olduğunu görür. Zira yalnızca o zaman elimizden bir şey gelir. En önemli kişi o an beraber olduğumuzdur. Öyle ki, hiç kimse bir başkasıyla bir daha görüşüp görüşmeyeceğini bilemez. Ve önemli iş ise, iyilik yapmaktır. İnsanın dünyaya geliş nedeni ve yaşamın anlamı da budur bir yerde.

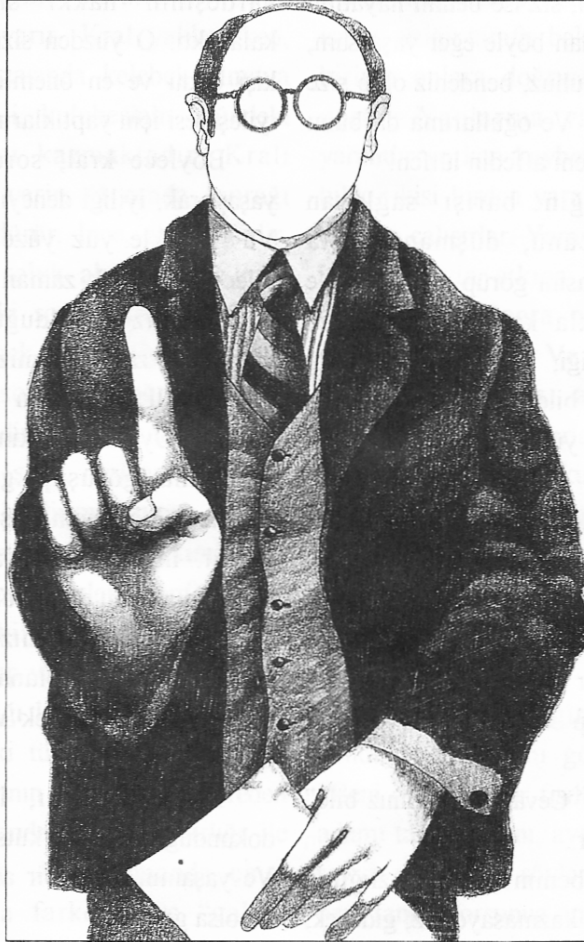
İçinde yaşadığımız anın saltanatını sürmek, ihtiyacı olana, ihtiyacı olanı, ihtiyacı kadar vermek ve öylece gerçeğe ermek...

Hayat kumaşı, iyilik ipliği ile dokunduğunda çok kutsal ve mübarek... Ve yaşamın derin bir anlamı varsa eğer, bu olsa gerek!..

Unutmamayı Nasıl Hatırlarız?

Nelda Bayraktar

Çoğumuzun hafıza sorunları var. Bir şeye konsantre olurken diğerini kolaylıkla unutabiliyoruz. Telefon numaralarını aklımızda zor tutuyoruz. Kredi kartlarımızı market kasalarında unutabiliyoruz. İsimleri hatırlamada zorlanıyoruz. Dün nerede olduğumuzu, ne yaptığımızı düşünerek bulmak zorunda kalıyoruz. Eşimizin istediği çorabı acaba hangi

çekmeceye koymuştuk? Gözlüğümüz acaba hangi odada? Arkadaşım bana neyi unutmamamı söylemişti?.. gibi yığınla gündelik sorun haline gelen unutkanlıklarımız oluyor.

Aslında uzmanlar unutmamanın faydalı bir şey olduğunu söylüyorlar. Düşünsenize hiçbir şeyi unutmadığımızı ve gittiğiniz bir filmin bütün konuşmalarını harfien hatırladığımızı ya da

ilkokulda geçirdiğiniz bütün günlerin ve dakikaların hesabını tuttuğunuzu... ne kadar zor ve çekilmez olurdu. Geçmişten getirdiğimiz bazı acı olayların bile hâlâ belleğimizde ve gönlümüzde ne kadar derin izler bıraktığını düşünürsek her şeyi hatırlamamanın da bir nimet olduğunu kabul etmek zorunda kalırız.

HAFIZAMIZIN DÜŞMANLARI

Hepimizin en çok zorluk çektiği hususlardan biri de konsantre olamama zorluğu. Çünkü bir konuya yoğunlaşırken diğerini ihmal ediyor ve ilgilenmeyi unutuyoruz. İyi bir hafızayı güdüleyen ve oluşturan hususların şunlar olduğunu belirtiyor hafıza uzmanları: *İlgi, motivasyon, dikkat, konsantrasyon ve organizasyon.*

İlgi duyduğumuz şeye kolay *konsantre* olduğumuzu hepimiz biliriz. Sevdığımız ve ilgi duyduğumuz bir derse nasıl yoğunlaştığımızı ya da yine aynı şekilde ilgi ve sevgi duyduğumuz kişinin ihtiyaçlarına ne derece eğilebildiğimizi de. Ancak hafızanın iki büyük düşmanı var. Bunlardan biri *anksiyete* diğeri ise *depresyon* (kaygılarımız, üzüntü ve kederlerimiz). Bir yandan da kendimizi bu düşmanlardan korumak zorundayız çünkü bunlar da hafızanın üçüncü besini olan motivasyonu etkilemekte. Bir alandaki *motivasyon* eksikliği dökülen bir bardak suyun etrafa yayılması gibi yayılır ve

hayatımızın pek çok fasetini etkiler. Motivasyonumuz eksikse hafıza problemlerimiz de o derece kaçınılmaz olacaktır.

Bir arkadaşım, eşinin ondan yapmasını istedikleri şeyleri sürekli unuttusundan şikayetçi idi. Unuttuğu her durumda eşi onu azarlıyor ve aslında ona ilgi duymadığı ve önem vermediği için unuttuğunu belirtiyordu. Arkadaşım aslında eşini seviyordu ama azarlanmayı sevmiyordu. Eşinin ondan istedikleri hep şikayet formunda, stres, endişe ve anksiyete yaratıcı tarzda olduğu için hatırlayamıyordu. Hatırlaması gereken şeyin yerine gönlünde iz yapan acıyı hatırlıyordu. Belki de unuttuğu şeyle bilmeden eşini cezalandırıyordu.

Olumlu duyguların, sevginin ve hoşgörünün hafıza üzerinde büyük etkilerinin olduğunu vurguluyor uzmanlar. Özellikle 5 duyunun hatırlamadaki görevleri oldukça büyük. Çocukluğumuzun anıları bazen bir kokuyla, bazen de duyduğumuz bir nağmeyle nasıl da geliverir hatırmıza? 5 duyumuzu güzel şeylerle beslememiz hafızamız için yararlı olacaktır. Kendimize şu soruları mutlak sormalıyız: Birbirimizin hayatında asla unutamayacağımız hangi güzel şeyleri yaptık? Ya da birbirimizin hafızalarında ne derece güzel izler bıraktık.

Demek ki kendimizi birine sevdirmemiz hatırlanmamızı sağlıyor. Ya da birisi tarafından hoşgörülle, ilgiyle sevildiğimiz zaman bizim de o kişiye karşı ilgilimiz ve

dikkatimiz beliriyor ve o kişiyle ilgili bilgileri hafızamızın uzun süreli bölümüne kolaylıkla kayıtlı edebiliyoruz.

Hiç dikkat ettiniz mi çoğumuz yaptığımız işleri sanki otomatige bağlanmış gibi yapıyoruz. Örneğin arabamızı park ederken yaptığımız gibi. Nereye park ettiğimizi, sokakta belirgin nelerin olduğunu ya da şayet bir hipermarket otoparkı ise koyduğumuz yerin numarasını aklımıza zapt ettirmemişsek bir süre sonra problemler yaşayabiliyoruz. Benzer bir problemi geçenlerde annemle yaşadım. Annem bir kaşkol almıştı kendine. Aylardır kullanıyordu ancak kaşkolun uçlarındaki püsküllere hiç dikkat etmemişti. En son giydiğinde nedense gözleri püsküllere takılmış ve kaşkolun kendisinin olmadığını en son gittiği toplantıda bir başkasınınki ile karışmış olabileceğini iddia etmeye çalışıyordu.

Tüm bilgiler beynimize görme, işitme, koklama, tad alma ve dokunma yoluyla girer. Ancak giren bilgiler şayet kısa süreli hafızamıza aktarılmazlarsa sadece ve sadece 1 saniye kaldıktan sonra etkileri söner. Kısa süreli hafızamız aslında çalışan hafızamız anlamına gelir. Çünkü bilgileri aktif bir kullanımda tutar bizler için. Örneğin telefonun tuşlarına basarken numaraları hazır tutması gibi... Kısa süreli hafızada 20 saniye kalan yeni bir bilgi şayet üzerinde düşünülmezse uzun süreli hafızaya geçemez. İşte bu nedenle duyularımız hafızamız için büyük

önem taşıyor. Alınan bilgiye bir de duyguların gücü eklendiğinde hatırlanması da o denli güçlü oluyor. Otomatik olarak yaptığımız şeyleri şöyle yeniden bir gözden geçirip kendimize hatırlatırsak unutmamız da o denli zorlaşır.

NELERİ UNUTMALIYIZ

Eski bir arkadaşımın küçük bir defteri vardı. Üzüldeği olayları, kendisine kötülük yapanları, kişilerle yaşadığı tartışmaları ve sıkıntıları sonradan unutmaması diye kaydedirdi. Aradan uzun süre geçtikten sonra eski yazdıklarına göz gezdirmek istedi. Okurken kendini tutamayıp güldüğünü gördü. O zamanlar kendisini üzen şeylerin üzerinden zaman geçtikten sonra ne kadar komik olaylar olduğunu görmüştü.

Bir diğer arkadaşım ise oldukça duygusaldı.. Onun da şikayeti geçmişte diğer kişilerle yaşadığı tatsız olayların detaylarını hatırlayamamaktı. Oysaki bu olayların derin acılarını hâlâ yüreğinde duyuyordu. Hiç kin tutmamasına rağmen sadece kendini savunabilmek için detayları hatırlamak istiyordu.

Bazı kişiler ise bu arkadaşlarının tam tersine her şeyi öylesine iyi hatırlarlar ki, kendilerine yapılanların, başkalarının onlara söylediği sözlerin adeta canlı kayıtlarını tutarlar.

Yine uzmanlar sürekli tekrarlanan şeylerin veya yoğun yaşanan duyguların

da uzun süreli hafızaya girdiğini söylüyorlar. Acıları ve derin üzüntüleri sevinç ve mutluluklardan daha fazla hatırlarız. Onları ruhumuzun derinliklerine daha fazla indiririz. Acaba bunları vakti gelince kullanacağımız silahlar olarak gördüğümüzden mi kaynaklanıyor bu? Onlar adeta intikam veya cevabını vermek için beklettiğimiz askerlerimiz mi? Yoksa iyiliklerin ve sevgilerin korunmasız kalelerde mi yaşadıklarını düşünüyoruz?

Yaşadığımız menfilikleri ve detaylarını unutmuyayım derken bunların da hafızamıza ve gönlümüze verdikleri zararları unutuyoruz.

Kızgınlıklarımız, kinimiz, birbirimizin ardından söylediklerimiz, menfaa-timize göre hatırladıklarımız ve yaptığımız haksızlıklarla başkaları tarafından kötü hatırlanmaktansa, gönlümüzü ve aklımızı yeniden tanıyarak, kendimizi kendimize tanıtarak olumsuz olumluya çevirebilmeliyiz. *Yaşadıklarımızdan ders alabilmek onları hiç yaşanmamışcasına hatırlamamak değil, yerlerine koyacağımız olumlu değerlerle değiştirmek olmalıdır.*

KAYDEDİLEN BİLGİLER DEĞİŞİME UĞRAR MI?

Üzerinde yeniden durulmayan bir olay zamanla hafızadan kaybolabilir. Olayı tekrar tekrar düşünmek hafızaya

bilgiyi kaydetmede yardımcı olabileceği gibi tersini de yapabilir. Çünkü kişi olayı yeniden hatırladığında bilinçsiz olarak hafızasındaki bilgilerin bazılarını değiştirebilir veya bazılarını hafıza dışında bırakabilir. Olayın ilk kez yaşanmasıyla sonradan hatırlanması arasında daima farklılıklar bulunur. Önemli bir konuşmayı yeniden hatırladığımızda konuşmanın olduğu mekânda hissettiğimiz sıkıntılı duyguları bir kenara bırakabiliriz. Buna karşın yapılması gereken şeyleri hafızaya ekleyebiliriz. Diğer insanların konuşmaları ve yorumları gibi. Bir başka sefere bu olay hatırlandığında sanki olayı ilk kez yaşıyormuşcasına anlatabiliriz. Bazı durumlarda ise beklentilerimiz ve arzularımız duyularımız vasıtasıyla algıladıklarımızı yanıltabilir. Sonuçta hatırlananlar ise görmek ve duymak istediklerimiz olur.

Demek ki duygularımızı ve düşüncelerimizi çok iyi analiz edebilmek ve görmek gerekiyor. Olayları en doğru, tarafsız ve net bir şekilde görerek kayıt etmenin önemi de büyük oluyor. Bunları yapabilmek için de etrafımızda olup biten şeyleri iyi görebilmek, doğru kriterleri bilmek, meraklı gözlerle bakabilmek (aşırıya kaçmadan ve zarar vermeden), nefsimizi kontrol edebilmek ve vesvese vereni iyi tanımak gerekiyor.

Gelecek sayı:

Unutmamayı Hatırlama Sanatı

e s i n l e r

Herkes sevdiğinin gönlünde özel bir yeri olsun ister
Ama çok azı bu sevgiyi saygı, ilgi ve övgü ile besler

* * *

Nedir bu kavga, hırgür, senlik benlik
Birlik ve barışta vardır ancak esenlik

* * *

Yalancılara kimse olmaz yâr
Doğruların arkasında Allah var

* * *

Her şeyden önce doğru ve dürüst ol
Doğruluk O'na giden en kestirme yol

* * *

İşittiğini unuttur kişi
Gördüğünü hatırlar belki
Ama yaptığı, kendi eseri

* * *

Sevgi ve bilginin gerçek hüneri
Ortaya çıkarır güzel bir eseri

* * *

Başarıyı sahiplenir çoğu insan
Yenilgi ise yetimdir her zaman

* * *

Ekilen tohum biçilir
Yapılan köprüden geçilir

* * *

Titrer kızıp köpürenin sesi, eli
Hiddet cinnetine kapılan sanırsın deli

* * *

Uykuna kıy da, kalk çalış tek başına
Olmak istersen gecenin sırrına aşına

o l g a y g ö k s e l

Arı duru Bir Sevgi Onların Gözlerindeki

Seyhun Güleçyüz

“Bütün bilgiler, soruların ve cevapların tamamı bir köpekte saklıdır” diyor Franz Kafka.

Binlerce yıldır birlikte yaşadıkları insan dostlarının, kendileri için bu kadar kolay ölüm emri verdiklerini de biliyorlardır mutlaka, hem de yaşamak için hiçbir çözüm aramadan.

Öldürmeden önce bir köpeğin gözlerinin içine bakabilseler, belki Kafka'nın okuduğu cevapları onlar da bulabilirler. Hiçbir zaman küstahlaşmayan bir gücün, vahşileşmeyen bir cesaretin ve asla kötülük barındırmayan bir erdemin sırlarını ölmek üzere olan köpeğin gözlerinden öğrenebilirler.

Pek inanılmaz da köpekler de insanlar gibi fiziksel ve ruhsal acılar çekerler. Bunu köpeğim Bernie'de çok gördüm. Ruhsal acılarımı benimle öyle derinden paylaştı ki, bana bakan o bir çift kahverengi gözün anlattıklarını ifade

etmeme kelimeler yetmez, yaşamak gerçek inanın buna. Üzüntüm onun üzüntüsü, neşem onun sevinci olarak hâlâ birlikte bir sevgi yumağı gibi yaşıyoruz. Onların asıl acılarının kaynağı da genellikle canlılar dünyasında sadece kendi çıkarlarını düşünerek kendi keyfine göre, kendini evrenin merkezi sanan insandır.

Mutluluk ve birlik kavramının her şeyden önce çevresiyle uyum içinde yaşamak olduğu düşünülecek olursa, çiçeklere, ağaçlara, aynı toprağı paylaştığımız Yaratanın sevgisinden varedilmiş tüm dünyadaki varlıklarla kader birliği içinde olduğumuza göre ve hepimizin evinin dünya olması sebebiyle onlara bir saygı gereğidir hayvan sevgisi.

Daha çok çocuklar sever hayvanları. Çünkü içgüdüsel şefkatin, masumiyetin, iyi niyetin, paylaşmacılığın göstergesidir. Hayvanların anlaşmak için konuş-

maları gerekmez çocuklarla. Çünkü insan, ruhunda iyi olan saf olan ne varsa, en naif ve arı duru biçimini hayvanla olan ilişkisinde de bulabilir.

Dokunmak ve okşamak sevginin temelidir. İnsan ve hayvan dostluğu işte bu temelin tertemiz ifadesidir. Hayvan sevgisi de düşmanlığı da çocuklukta başlar. Tahmin edebileceğiniz gibi hayvanların sevildiği bir evde büyüdüm. Ailemden onları yaşam alanlarına da saygı duyarak sevmeyi öğrendim. Ancak zaman içinde özellikle büyük kentlerde aşırı hayvan sevgisinin, hayvan düşmanlığıyla aynı kapıya çıktığını da gördüm, çünkü onların yaşama alanlarına saygısızlık yapılıyor. Daracık evlere kocaman köpekleri alıyor, zavallıları insan gibi yaşamaya zorluyorlar. Bazen onları yaşam şartlarının tam tersi ortamlarda besliyorlar. Bazen de eğlence diye alıp bir müddet besleyip sokağa atıyorlar. Böylece canlı canlı ölüme terk ediyorlar. Halbuki onlar bize o kadar saf bir sevgiyle bağlanıp güveniyorlar ki bilemezsiniz. Onları ateşe atacağınızı bilseler bile siz istediğiniz için size teslim olurlar. O anda bile onların gözlerinde sadakat ve hüznü görebilirsiniz, eğer o her şeyi anlatan gözlere bakmaya cesaret edebilirsiniz.

Yabancı bir televizyon kanalında ilginç, yaşanmış bir öykü anlatıldı: “Avusturya Alplerinde bir köyde çok karlı bir gecede hamile genç bir kadının sancıları tutuyor. Evde sadece köpeği, “Pete” var. Hemen mantosunu giyiyor, komşu eve gidip yardım istemek üzere Pete ile evden çıkıyor. Bir yandan kar, bir yandan soğuk ve doğumun yaklaştığını haber veren sancılarla epey yürüyor.

Sonunda sancılar onun bir adım daha atmasına izin vermiyor. Acıdan kıvranarak karlara yuvarlanıyor. Pete hemen onun yüzünü yalamaya ve üstüne yatıp bir yandan acı acı havlamaya başlıyor. Epey sonra komşu duyduğu köpek sesini merak edip el feneriyle evin kapısına çıkıp, karlı yolu tararken bir karaltı ve üzerinde yatarak havlayan köpeği görüyor. Hemen koşuyor ve doğmakta olan bebekle donmakta olan anneyi eve sürükleyip getiriyor. Hayatları Pete’in sayesinde kurtulan genç anne, bebeğiyle, televizyonda kendinin üzerine yatarak donmaktan kurtaran yalayarak hep ayık kalmasına sebep olan köpekleri Pete’e teşekkür ediyorlardı.

Karşılıksız saf sevginin, fedakârlığın ve vefanın ne güzel bir örneği değil mi? Bu özellikler köpeklerdeki en önemli vasıflardır. Irkçılık nasıl insanlığa karşı işlenen bir suçsa Fransız Hayvan Hakları Birliğine göre hayvanlar üstünde haklar hiyerarşisi kurmak yaşama karşı işlenen bir suçtur.

15 Ekim 1978’de Paris’te UNESCO Evinde imzalanan Hayvan Hakları Evrensel Bildirgesi, hayat karşısında bütün türlerin eşitliğini bildirmek ve insanlara yeni bir etik anlayışın, kurallarını önermek amacıyla hazırlanmıştır. İlk üç maddesi: “Bütün hayvanlar saygı görmek hakkına sahiptir. Bir tür hayvan olan insan, öbür hayvanları yok edemez, bu hakkı çiğneyerek, onları sömüremez; bilgilerini hayvanların hizmetine sunmakla ödevlidir. Bütün hayvanların insanlarca gözetilme, bakılma ve korunma hakkı vardır. Hiçbir hayvana kötü davranılamaz, acımasız ve zalimce işler yapılamaz.”

Bu bildirge Avrupa Ülkelerinde kabul edildikten sonra İsviçre’de kurulan Uluslararası Hayvan Hakları Mahkemesinde, tıpkı İnsan Hakları Mahkemesi gibi çalışmalarını Cenevre’deki Birleşmiş Milletler Sarayı’nda sürdürüyor.

Ülkemizde kuduz salgını iddiasıyla bir hayvan katliamı için kışkırtılıyor. Birkaç hasta hayvanın yanında binlerce sağlıklı hayvan öldürülüyor. Oysa bir hayvan öldürmek için harcanan parayla iki hayvanın aşılanarak yaşatabilineceği biliniyor.

Gerçi on yaşındaki Serpil, bir iddiaya göre aşı bulunamadığı için bir diğer iddiaya göre de başından ısırılarak çok feci bir şekilde öldü. Çok üzülüm. Bu benim çocuğum da olabilirdi. Dünyanın medeni birçok ülkesinde sadece ansiklopedilerde tarif edilen bu hastalık bizim ülkemizin en büyük kentinde can aldı. Sorumlu kim? Belki belediyeler ve aşılardan üretimini yapan Sağlık Bakanlığının kamu sağlığını koruma görevlerini yeterince yapamamalarıdır.

Belediyelere ve hazineye ait ormanların çevrilerek barınaklar haline getirilebileceğini; sokak köpeklerinin toplanıp, aşılanıp, kısırlaştırılarak; bu arazilerde bakımının yapılabileceğini gösteren projeler gerekli yerlere ulaşmış olmasına rağmen topluca öldürmek daha kolay bir çözüm gibi görülüyor.

Aslında biz sokak köpekleri katliamını ilk defa yaşamıyoruz. 1910’da İstanbul Belediye Başkanı 80.000 köpeği Hayırsızada’ya götürüp açlık ve susuzluk içinde ölüme terk etmiştir. Böyle bir vahşeti düşünmek bana çok zor geliyor. Ruhum ağlıyor. Bu yapılan vahşette: çols

etkilenen Fransız yazar Claude Farrere katliamından sonra şu satırları yazmıştır: “Sevilmeye tek lâıyk köpek cinsi Türkiye’nin başıboş sokak köpekleri ırkıdır. Bunlar gerçekten hür köpeklerdir. Ne sahipleri, ne kulübeleri vardır. Ne ipleri ne de tasmaları... Bunlar açtır fakat yaltaklanmazlar. Güçlüdürler ama zarar vermezler. Kuvvetlerini hayvanları, çocukları ve kadınları dövmek için asla harcamazlar.”

“Bacağı kırılan atları da vururlar” diyor sokak köpeklerine ölüm fermanını çıkaran bir gazeteci.

Hayır artık vurmuyorlar. Medeni ülkelerde böyle atlara çelik protez takıp su havuzlarında yürüterek iyileştiriyorlar.

Bence bu bir uygarlık mücadelesidir. Bir insan olup olmama kavgasıdır. Çocuklarımıza, ki onlar en yakın dostları köpeklerinin, kedilerinin büyükler tarafından tüfeklerle, zehirli etlerle öldürdüğünü görerek yetişiyorlar. Öldür, yok et kurtul sloganlarıyla yaşama başlıyorlar.

Öldürmenin suç olduğu sevmenin bir erdem olduğu bir dünya mı bırakacağız onlara, yoksa üzerine soğanlar ekilmiş cesetler, potansiyel suçlular ülkesi mi? Sorun budur.

Sözün özü ben, köpeklerin bizden çok daha masum olduklarını biliyorum. Haberlerde gösterilen annesi ve babası gözlerinin önünde katledilirken sıranın kendine gelmesini bekleyen beyaz köpek yavrusunun gözlerini unutamıyorum.

Beyaz köpek yavrusunun neden kaçmadığını çok iyi anlıyorum. Düşünmek istemiyorum ama ne yazık ki, o saf sevgi taşıyan yavrunun yüreği hâlâ biz insanlara güven doluydu...

SEVGİ YAYINLARI

Fiyat Listesi

Bizim Celselerimiz 2. Baskı		3.000.000 TL
Kâinatı Yöneten Güç SEVGİ	Dr. Refet Kayserilioğlu	3.000.000 TL
Seviniz, Birleşiniz Bir Olunuz 1 - 2 Cilt	Dr. Refet Kayserilioğlu	(her bir cilt) 2.500.000 TL
Dünyada Niçin Yaşıyoruz?	Dr. Refet Kayserilioğlu	3.000.000 TL
Doğru Yaşama Bilgileri	Dr. Refet Kayserilioğlu	3.000.000 TL
Üstün İnsan Olmak	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Evlilikten Beklenen Üç Şey	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Mutluluğunuzun Anahtarı	Harold Sherman	2.500.000 TL
Önce Ben Değil, Önce Sen	Dr. Refet Kayserilioğlu	3.000.000 TL
İşığı Görenler	Dr. Refet Kayserilioğlu	3.500.000 TL
- Yeni Çıktı - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı - Yeni Çıktı -		
Bir Can Yoğruldu (Şiirler)	Dr. Refet Kayserilioğlu	2.500.000 TL
Gönül Müziği (Kaset)		2.500.000 TL
Sevgi Dünyası	Yurt İçi Abone Ücreti	10.000.000 TL
	Yurt Dışı Abone Ücreti	15.000.000 TL
	Tek Sayı	900.000 TL
Sevgi Dünyası Ciltleri		8.000.000

İsteme Adresi: SEVGİ YAYINLARI, P.K. 140 Sirkeci-İSTANBUL,
P.K. 471 Beyoğlu-İSTANBUL

İdarehane: Taksim, Aydede Cad. Kıvılcım Apt. No:4/5 Beyoğlu İST.

Tel: (0212) 250 42 42 - Fax: (0212) 254 22 93

GÖNÜL KAPILARI

Çeviren: Acar Doğangün

16 NİSAN

Neden tat duyacağımız işleri yapmıyorsunuz; başkalarına zararlı olmayan, yalnızca size ve başkalarına hayırlı olanları?.. Yaptığınız işi doğru zamanda, doğru şekilde yapmasını öğreniniz ve büyük bir çabalama ve zorlama olmadan... Küçük çocuklar hayattan tat almasını iyi bilirler. Siz de, yasak tanımayan küçük bir çocuk gibi olunuz da, sınır tanımayan, endişesiz ve bilinçli bir hayattan tat almayı biliniz. Yapmak zorunda olduğunuzu sandığınız ya da yapmak zorunda olduğunuz işleri yapmayınız. Çünkü bir şey zorlama ile yapıldığında, onun tüm tadı ve sevinci kaybolur. Her şeyi sadece sevdiğiniz için yapın olunuz. Sahip olduğunuz her şeyi sadece

verme sevgisiyle, sadece yaşam sevgisiyle vermesini öğreniniz de, yaşamın sizin için ne kadar farklı olacağını görünüz.

17 NİSAN

Arayınız ve doğrudan O'nunla bağlantı kurunuz ve etrafınızda ne olursa olsun, bu bağı koruyunuz. O'nunla, Kutsal Olan'la bu bağ bütün güçlerin kaynağıdır ve işte mucizeleri yaratan güç bu güçtür. Aslında mucizeler O'nun işleyişte olan yasalarından başka bir şey değildir. Siz bu yasalarla iş görünüz de her şeyi yapınız! İşte bu tüm hayatın birliğine bağlanmaktadır, işte bu tüm bilgeliğe tüm güce bağlanmaktadır ki, kapılar açar ve yasaların sizde işlemesini mümkün kılar. Onlar kendi içinizde de olabilecek iken,

neden geri durup başkalarındaki mucizeyi izliyorsunuz? İşte bu güç ve birlik ile uyumda olduğunuzda ve O'nunla her şeyi yapabileceğinizi kabul ettiğinizde, mucizeler olur, çünkü o zaman O sizi güçlendirir, O sizi tutar ve O sizde ve sizinle iş yapar. Kendi başınıza bir hiç olduğunuzu ama O'nunla her şeyi yapabileceğinizi idrak ediniz de, hayatınızda mucizeler üzerine mucizeler olduğunu görünüz.

18 NISAN

Huzur içte başlar. Huzur serpilmeyi, büyümeyi ve gelişmeyi bekleyen küçük bir tohum gibi, her insanın içindedir. Ama bunun başlaması için ona doğru şartlar, doğru çevre sağlanmalı ve doğru davranılmalıdır. Sakin olunuz, doğru şartları yaratınız. Sakin olunuz, ona kök salma şansını tanıyınız. Kök saldığı anda, büyümeye devam edecektir, ne var ki daha körpe iken, başlangıçta, yardım ve ihtimama ihtiyaç gösterecektir. Öyle ise dünya barışının anahtarı içinizdedir. Siz dünyadaki kargaşa ve karmaşaya bakarak zaman kaybetmeyiniz, önce içinizi düzeltiniz. Sükûnetle, O'nun iradesini yaparak yürüyünüz. Siz bundan söz etmek değil, bunu yaşamak zorundasınız. Hayatınızdaki kargaşa ve karmaşayı huzur, sükûn ve dinginliğe çeviriniz de, dünyaya ve topluma yararlı bir insan olunuz. Bir şey yapabileceğinizi bildiğinizde, içinizden başlayınız ve sonra dışa doğru çalışınız.

19 NISAN

Hayat sizden değişmenizi istediğinde, istenilenin ne olduğunu anlayınız ve her değişimin hayrınıza olduğunu bilerek, karşı durmadan değişiniz. Değişim her zaman rahat olmaz, özellikle peşin hükümleri ve katı yanları

olan insanlar için... Size göre güzel, rahat ve oturmuş düşünceleri birbiri ardınca atmaya istekli olmalısınız, tümüyle özgür olana ve tümüyle yeni ve devrim yaratıcı düşüncelere açılana kadar... Çoğu zaman zorluk şundan doğar: Bazı insanlar bir şeyi benimsediklerinde, ona sarılır ve onu bırakmazlar. Neden onları, gelecek için yer açıldığında ortaya çıkacak olan daha büyük ve daha muhteşem bilgilere bir atlama taşı olarak görmüyorsunuz? Dolu bir kovayı dolduramazsınız, doldurmak için önce onu boşaltmalısınız. Siz eskiye bağlı olduğunuzda ve onu bırakmayı kabul etmediğinizde, yeniyi geçemezsiniz. Öyle ise çabucak değişiniz, çünkü O, size ihtiyaç duymaktadır.

20 NISAN

Yaptığınız her işte O'nun iznini ve rızasını alınız. O'nun rızasını almadan önce hiçbir işe kalkmayınız. Sükûna varınız ve içinizdeki huzur ve dinginliği hissediniz de, o kusursuz huzurda dileyip O'nun iznini ve rızasını alınız. Sonra kesin bir inanç ve güvenle ilerleyiniz ve yapılması gerekeni yapınız. O her zaman sizinledir. Ve her şey kusursuz bir şekilde olacaktır. Yapacağınız görev ne kadar büyükse, O'nun izin ve rızasına ihtiyacınız o kadar büyüktür. O'nu hayatınızın en küçük işlerine taşıyarak işe başlayınız ve sonra O'nu daha büyük işlere taşıyınız, ta ki önce O'nu anmadan ve O'nun izin ve rızasını almadan tek bir adım atmayana kadar... Görünüşte olmayacak işlere büyük adımlar atmaya hazır olunuz ve korkmayınız, çünkü O yolu hazırlamaya önünüzden gidecektir. Bilincinizi yüksekte tutunuz, kendinizi O'nunla temasta tutunuz da, atıldığınız her işte, her ne olursa olsun, kesinlikle korkunuz olmasın.

21 NİSAN

Her insan bir yerin malıdır, ama siz yerinizi ve nereye uyduğunuzu kendiniz bulmalısınız. Eğer siz Yeni'ye girmek sorumluluğundan korkuyorsanız, bunu isteyenleri durdurmaya çalışmayınız. Anlayınız ki, bu görevi yüklenmek için eğitilmiş ve esinlenmiş olanlar, bunu yapacaklardır, çünkü bu onların işidir. Geniş plandaki yerinizi bulunuz, eğer ön saflarda değilseniz, bu sizi üzmesin. Unutmayınız ki, bütünü yapmak için her tür insana gerek vardır. Siz sadece kendi özel işinizi kabul ediniz ve yapmanız gerekeni gönülden yapınız. Önderlik ve sorumluluk yerlerindeki insanların ilerlemesine izin veriniz. Onlara tüm desteğinizi veriniz ve onlara tam uyunuz. Onların buna ihtiyacı vardır ve onlar bunu takdir edeceklerdir. Onlar için derin sevgi, övgü ve minnettarlıkla gönlünüzü açınız da, her zaman kendinizden en iyi olanı veriniz.

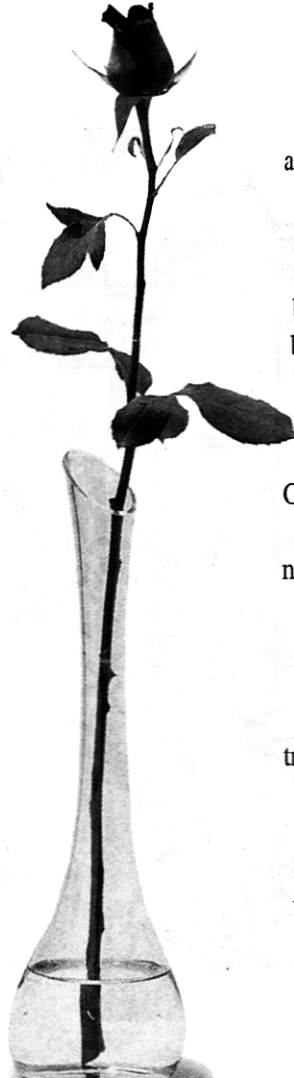
22 NİSAN

Şu sözü çok duymuşsunuzdur: "Zaman sanki uçup gidiyor!" Siz sevinç ve mutlulukla dolu olduğunuzda, kendinizden en iyiyi verdikçe, gönlünüz bütün için hayırlarla dolu, başkaları için yaşadığınızda, zaman gerçekten uçup gider ve siz onun her saniyesinden tat alırsınız. Zaman içinde yaşasanız da, onun size yük olmasına ve sizi aşağıya çekmesine izin vermezsiniz. Her şey için, yapmak iste-

diğiniz her iş için zaman vardır, çünkü siz onları yapmak için zaman yaratabilirsiniz. Herkese düşen zaman aynıdır, ama önemli olan onu nasıl kullandığınızdır. Öyleyse başkalarının daha çok zamanı var diye şikâyet etmeyiniz. Ve asla zamanın kölesi olmayınız, onu kendinize hizmetçi yapınız. Ne yapacağınıza karar vermeli ve sonra ilerleyip onu yapmalısınız, o zaman göreceksiniz ki, yapacağınız işi kusursuz yapmanız için zamanınız olacaktır.

23 NİSAN

"Bana yakın gelin, size yakın geleylim." O'nunla doğrudan temas kurarak doğru yönde ilk adımı atmak sizin işinizdir, gerisi gelecektir. Herkesin yaklaşımı farklıdır, ne var ki önemli olan, başlangıçta tereddütlü olsa da, bunu bizzat yapmanızdır. Sadece biliniz ki, o ilk adımı attığınızda, bunu izleyen adımlar daha güçlü ve daha emin olacaktır. Siz O'nun dilediğini yaptıkça ve O'nun yasalarnın şekle büründüğünü gördükçe, mucizeler üzerine mucizelerin olduğunu da göreceksiniz. En iyisinin olmasını bekledikçe ve onu kendinize çektikçe, inanç ve imanınız güçlenecek ve sarsılmaz olacaktır. Bunun olduğunu hayal ediniz, bir kez değil, tekrar tekrar, ta ki O'nun yollarının güzelliğinden şüphe etmeyene, ta ki tüm inanç ve güveninizi O'na bağlayana, ta ki tüm hayatınızı O'nun üstlenmesine ve yönetmesine izin verene kadar...

Sinmiş analar, kavruk çocuklar

Her sene bazı çevreler ve kişiler "kadınlar günü de ne demek, erkekler günü diye bir şey var mı ki" "Aslında bir gün değil, her gün kadınlar günü olmalı" deseler de hiç olmazsa senenin bir günü kadın sorunları tüm detayları ile gündeme geliyor.

Bu sene de 8 Mart günü ve o günün haftası "Kadınlar günü" olarak etkinliklerle anılırken, dikkati çeken husus, "Kadın hakları değil, insan hakları olmalı" diyenlerin biraz daha azalması ve bazı erkek gazele yazarlarının kadınları kendi haklarına sahip çıkmaları için topluca

harekete geçmelerini istemeleri oldu. Belki de asıl sorun burada, her kesimden kadınların birlikte aynı inançla hareket edememeleri. O zaman sadece saç kısa, makyajsız ya boşanmış ya evli olmayan mücadeleci kadınlar ortada yalnız kaldıklarından, kadın haklarını istemek ve savunmak "horoz döğüşü" gibi gösterilebiliyor. Akademik çevrelerde, iş yerlerinde, devlet kademelerinde aynı vasıflara sahip bir kadınla bir erkekten kadın olanı, sadece kadın olduğu için ilerlemesini engellemek isteyenlerin çıkardığı bin bir zorlukla boğuşmak zorunda olduğunu, tutunmak ve kendini göstermek için aynı durumda olan erkekten iki misli fazla çalışması gerektiği bilinirken, sadece güzelliğini teşhir edip pazarlayarak çok para kazanan ve sanatçı geçinen cahillerin "çalışan bir yere gelir, işte örnek ben" gibi kısır görüşlerine daha geniş yer veriliyor. Sinmiş, ezilmiş kadın, sinik, ezik, kavruk kalmış erkekler ve kadınlar yetiştirecektir. Rahatı yerinde, imkânı olan kadınlar, erkeklerden korkmadan onlar için bir şeyler yapmalıdırlar. Yoksa ortalık yalnızca bu "Abdurrahman Çelebiler" e kalır.

Değişime kapalı olanlar

Geçenlerde bir gazetede dikkati çeken bir resim vardı. Yaşlı başlı, sakallı bir dede üzerindeki giysiler dökülüyor. Yanındaki ise eşi, başı kapalı, yerlere kadar inen perdesüsü ile tesettür içinde. Bir sebze bahçesinin içinde kameralara poz vermişler. Zannedersiniz ki bu resim Adapazarı'nın bir köyünde çekilmiş. Arkalarında duran ise gecekondunun Avrupalısı. Yani iki katlı bir gecekondur. Bizim tarihi köy evlerimize benziyor. Hani alt katında evin büyük baş hayvanlarının barındığı.

Bu çift Almanya'ya 1964 yılında gelmiş ve Berlin Duvarı'nın dibine bir gecekondu yapmışlar. Üstelik de başlarını sokacak başka gayri menkulleri olmasına rağmen. Gecekondularının bahçesine ise çeşitli sebzeler ekiyor ve bizim damak tadına düşkün ve tadımı özleyen hemşehrilermize parayla satıyorlarmış. Bu gecekondu yüzünden başlarına gelmedik şey kalmamış. Önce Doğu Almanyalılarla epey çekişmişler. Sonra duvar yıkılınca bu kez Batı Almanya gelmiş başlarına. İlle de yıkacağım demiş. Ama bizim akıllı dedemiz ne yapmış etmiş gecekondusunu bilumum belediyelerden korumuş. Bizimkiler gibi üzerine benzin dökmesine ya da çocuğunun boğazına bıçak dayamasına gerek kalmamış.

İlginç olan en önemli nokta salt bunlar değil 1964 yılında Almanya'ya, bir batı ülkesine gitmelerine rağmen bu insanlarda zerre kadar değişiklik olmaması. Ne kafa yapısında ve giysilerinde ne de davranışlarında 36 yıldır bir batı ülkesinde yaşamının getirdiği bir yenilik göze çarpmıyor. Sadece ve sadece bunca yıldır kazandıklarıyla pek çok gayri menkule sahip olmakla övünüyorlar o kadar.

Medeniyetin getirdiği nimetlerden istifade etmektense gece yarısı bir konu kurmanın keyfini yaşayan bu tarz nice insanlarımız yaşıyor. Değişime bu denli kapalı oluşları bence bir sosyolojik çalışmaya konu olabilecek nitelikte. Bunun birbirine zıt olan sebepleri bile ilginç çünkü değişmemek için gram kadar taviz vermeyen bu tarz insanlarımızdan bazıları ufacak bir değişikliği ödün olarak verilerse gerisinin geleceğine fena halde inanırlarken diğerleri değişmemeyi bir üstünlük olarak algılıyorlar.

Medeniyetin, temizliğin, manevi değerlerin insanlık ailesinin ortak değerleri olduğunu insanlar anlamak istemiyorlar nedense. 600 yüzyıldan fazla bir zamandan beri asla hiçbir ulusun sömürgesi veya herhangi bir nedenle esiri bile olmamış hür bir ulus olarak kendi değerlerimizin farkına varalım. Kendimizi üstün görüyorsak eğer, bunu ortak değerlerde de göstereyim.

YOLCULUK

Peter Richelieu'dan
Derleme: Acar Doğangün

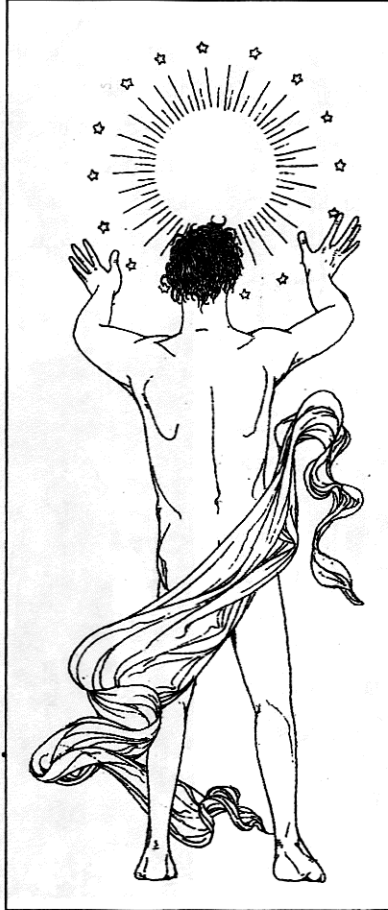
Peter Richelieu, 1941 de çok sevdiği kardeşini savaşta kaybetmişti. Duyduğu acı ile isyan halindeydi. Sürekli yaşamın anlamını, Tanrı'yı, ölümü sorgulayıp duruyordu. Ve bir gün odasında sorgulamalarını sürdürürken, garip bir ziyaretçi çıkageldi. "Ben" dedi "sizin sorularınızın cevabıyım. Bu soruların cevabını almayı ister misiniz?" "Elbette" yanıtını alınca, garip *ziyaretçi* belli bir süre, her sabah geldi. Anlattı, anlattı... Ve sonra ona tecrübe olarak birçok şey yaşattı...

Ta ki Peter kendi düşüncelerini oluşturuncaya, dünya görüşünü kuruncaya kadar...

Hintli öğretmenim tarafından başka bir astral geziye çıkartılmak umudu beni heyecanlandırmış ve önceki geceki başarısızlığımın yarattığı düş kırıklığını biraz olsun hafifletmişti. Önceki gece, ilk gecedeği gibi, kendimi konsantre edip yatmıştım. Sabah uyandıgımda, uykuya dalmamın uzun sürdüğünü hatırladım, ama uyuduktan sonra olanları kesinlikle hatırlayamıyordum.

"Düş kırıklığının bir yararı olmaz size!" Hintli dostumun arkamdan gelen sesi üzerine döndüm: Kapıyı açtığımı duymamıştım yine.

"Çoğu zaman böyle olur" dedi. "İnsana gerçek şöyle bir ucundan gösterilir ve insan başkaları için

imkânsız olanı hemen yapmadığında, cesareti kırılır ve denemekten vaz geçer. Oysa, sonuca ulaşmak, bizim dünyasal varlığımızla uyku sırasında sürdürdüğümüz yaşam arasındaki duvarı yıkmak için gerekli olan şey biraz sabır ve biraz kararlılıktır. Çok fazla şey beklemeyin dostum. Unutmayın ki, burada büyük bir acı ve keder içinde oturup ölümün anlamını düşünmeniz üzerinden iki hafta geçti sadece. Ve siz şimdi bazı şeyleri biliyorsunuz ve bazı şeyleri yaşadınız. Ve size daha çoğunu bilme şansı tanındı."

"İnsanların çoğu neden bunları bilmiyorlar?" diye düşünüyorsunuz belki onlar, sizin istediğiniz gibi, bilgi ve yardım istemiyorlar, belki

onlar dinsel inançlarıyla yetinmiyorlar. İnanç her zaman güzeldir, ama bilgili inanç daha güzeldir, unutmayın.

“Şimdiye kadar, astral dünyanın küçük bir bölümünü gördünüz, bu dünyadan ölüm denilen kapıdan yakın zamanda göçenlerin bulunduğu bölümü... Aslında, astral dünyanın sakini olduğunuzda, böyle yerlere az gidersiniz. Henüz ölmüş olan özel dostlarınız ve yakınlarınızla buluşmak ve onlara yardımcı olmak için bunu zaman zaman yaparsınız ancak, aynı turist olarak ya da yerleşmek için yabancı bir ülkeye giden insanlara dost ve yakınları tarafından yapılan yardımlar gibi...

“Astral dünya, katlara ya da ara planlara bölünmüştür. Astral planın en yoğun katında egemen olan koşullar, dünyada var olan koşullara çok benzerdir. Bu planda, fiziksel dünyada var olan her şey vardır. Fiziksel dünyada bir kent ya da yapı olan yerde, astral planda da o kent ya da yapının astral eşi bulunur. Şimdi, birkaç gece önce gittiğiniz Londra’daki Piccadilly Meydanı’nın astral eşini hayal edin. Dünyanın biraz üstünde, diyelim ki iki kilometre üstünde olan benzer bir dünya düşünün, insan bu dünyaya kendini düşündüğü anda aktarabilir. Bu kat dünyadan çok daha az yoğundur, ama oldukça maddidir ve fiziksel plan koşullarına yakındır. Eğer Londra’nın iki kilometre üzerine yükselirseniz, trafiğin uğultusunu hâlâ duyabilirsiniz, ne var ki bu dünyadaki ile kıyaslandığında, bir mırıltı gibidir. Şimdi, ikincisinin de iki kilometre üzerinde olan üçüncü bir bilinç katı hayal edin. Eğer bu üçüncü katta yaşasaydınız, Londra’nın gürültü ve kalabalığından o kadar yukarı da olurdunuz ki, onun varlığından etkilenmezsiniz, ama az ya da çok onun bilincinde olurdunuz.

“İşte astral planda böyle yedi bilinç katı

vardır. Her biri alttakinden daha az maddidir ve sürekli sakinleri astral yaşamlarını, doğal isteklerine ve tekamül düzeylerine göre, bu katlardan birinde geçirirler. Örnek olarak, bir insan alışkanlık ve istekleri daha az maddileştikçe, daha artistik, daha entellektüel ve daha ruhsallık kazandıkça, giderek üst planlara yükselir. Ne var ki bu dünyanın, fiziksel dünya gibi, aşırı nüfus artışı gibi sorunları yoktur, öylesine geniştir..

“Fiziksel dünyada insanın yaşayacağı yeri seçme özgürlüğü sınırlıdır. Astral dünyada ise, böyle sınırlar yoktur. Astral planda zorlayıcı iklim koşulları, gecenin sınırlayıcılığı yoktur, her yer her zaman ıslık ıslıktır. Burada, daha önce sözünü ettiğim gibi, insan duygusal, akılsal ve ruhsal gelişim düzeyine göre, istediği yaşam biçimini seçebilir.

“Kaba ve maddi bir insan, astral dünyanın en yoğun katında mutlu olur, çünkü burası henüz bağlı olduğu dünya koşullarına çok yakındır. Ama burası, gelişmiş, ruhsal bir geçmiş olan birinin mutlu olabileceği bir yer değildir asla. O insan ruhsal gelişim düzeyine uygun olan plana yükselir ve orada müzisyen, artist, bilim adamı gibi yaratıcı insanlarla, kendi grubu ile buluşur. Bu üçüncü kat olabilir. Ya da kendisinden daha büyük akıllarla dünya sorunlarını tartışabileceği dördüncü kata çıkabilir.

“İnsan soyundan bir astral varlık, bu katlarda, insan soyundan olmayan başka varlıklar olduğunu da görür. Bu varlıklar, deva ya da melekler aleminin varlıklardır. Onların da insanlar alemininkine benzer bir tekamülleri vardır. Ne var ki, hayvanlar aleminden insana yükselecekleri yerde, daha önce böcek, balık ve kuş aşamalarından geçen bu varlıklar, elementaller, doğa ruhları, devalar ve melekler çizgisinde bir evrim geçirirler. Bir balık ya da

kuş türü, bir sonraki gelişim aşamasında, ruhsal yapısına göre, elemental ya da doğa ruhu olur.

“Hatırlayacaksınız, sizi ilk astral gezinize çıkardığımda, size okyanus tabanında yaşayan elementalleri göstermiştim. Kusursuzluğa yükselen doğal yolculuklarında bunlar daha önce bir tür balıklardır. Aynı kedi köpek ve at gibi gelişmiş hayvanların insanımsı denilen varlığı tekamülü gibi, bunlar da balıktan elementale tekamül etmişlerdir.

Bazı kuşlar da -bazen peri de denen- doğa ruhları aşamasına yükselirler. Elementaller ve doğa ruhları da, bir dizi geliştirici yaşamlardan sonra, deva ve melek aşamalarına ulaşırlar.

“Bu iki evrim çizgisi arasında farklar vardır. Kuşlar ve balıklar, doğa ruhu ve elemental aşamasına ulaşıp deva aşamasına geçtiklerinde, fiziksel dünyada yaşamazlar. Astral dünyanın üçüncü planındaki yaşamlarına başlarlar. Bu yüzden onlarla ilgili az şey bilinir. Ne var ki, durugörü yeteneklerini geliştirmiş olan insanlar bu varlıkları fiziksel düzeyde bile görebilir, çünkü onlar için fiziksel ve astral dünya arasında kapalı kapı yoktur.

“Halkın doğaya daha yakın yaşadığı yerlerde, “peri” ya da “doğa ruhu” denen bu “minik varlıklar” bilinirler. Örnek olarak, İskoçya’da, halkın büyük çoğunluğu onları görmese de, leprekon (küçük insan şeklinde peri), gnom (küçük cüce peri), elf (çocuk şeklinde peri) öyküleri ünlüdür. Bugün de bazı çiftçiler, halkın perilere ait olduğunu söylediği tarlaları sürmezler.

“Bu varlıkların astral plan yaşamında önemli rolleri vardır.

“Dördüncü planda yaşayan devalar da, gelişmiş varlıklardır. Devalar, ağaçlar, çiçekler, yağmurlar gibi doğa süreçleri ile ilgilenirler.. Her farklı ağaç, çiçek ve bitkinin evrimi ile ilgilenen gelişmiş bir deva bulunur. Bu kontrol

edici devanın gözetimi altında, her birinin görevi ayrı olan binlerce yardımcı çalışır.

“Devalar alemi kendilerini renklerle ifade eder. Doğaya insandan daha yakın olduklarından, bilgili aşılama, döllendirme ve başka yöntemlerle insanlarınki ile kıyaslanmayacak güzellikte rengarenk çiçekler ve bitki türleri elde ederler.

“Devalar kendilerini seslerle de ifade ederler. Çok sayıda deva ormanlarda ve kuytu yerlerde toplanır ve en güzel sesleri yaratan ağaç enstrümanlarla, kusursuz armonisi olan bir müzik yaratırlar. Ses tınları insanlarınkinden yüksektir ama çok daha yumuşaktır. Müziklerinde, bizim anladığımız anlamda, söz kullanmazlar. Çoğu zaman büyük korolar şeklinde müzik yaparlar, ama solistleri de vardır. Solistler, korodan biraz uzakta yüksekçe bir yere çıkıp söylerler, sonuç çok şaşırtıcıdır. Bu konseri insan ölçüleri ile tanımlamak imkânsızdır. Bu bir bakıma, onların bütün insanlara barış ve iyiliği ifade etme tarzıdır, çünkü onlar insanları savaşılar kadar sürükleyen düşünce ayrılıklarının yabancılarıdır.

Devaların, bizim anladığımız anlamda, malı mülkü yoktur, aslında bunlara ihtiyaçları da yoktur, çünkü yaşayabilmek için para kazanmak gibi bir zorunluluk içinde değildirler.

“Devalar, bizim bildiğimiz anlamda, gülüp eğlenmeseler de, çağıldıklarında, insana dost ve yardımcı olmaya isteklidirler. Bir anlamda, insanlarla ilgilenmeseler de, depremler ve yanardağ püskürmeleri gibi bazı özel durumlarda yapacakları bazı özel işleri vardır. Çünkü doğa, toprak, deniz, flora ve fauna ile ilgilenmek onların görevidir. Böyle bir trajedi yaşandığında, çok sayıda deva oraya yardıma gönderilir. Size orada neler yaptıklarını söyleyemem, ne var ki onların bütün plan içindeki rolleri önemlidir.

“Onlar insanın duygularında da yardımcıdır. Astral koşullarda bedensel hastalıklar yoktur, ne var ki depresyonlar vardır, çünkü astral dünya duygusal bir dünyadır ve astral beden duygusal bir araçtır. Devalar depresyon içindeki insanlara bir tür hastabakıcılık ederler. İlahi müzikleri ile insanları rahatlatırlar. Müziklerinin insan üzerine etkisi gerçekten olağanüstüdür. Şimdilik vereceğim bilgiler bu kadar. Gidiyorum.

“Size bir tablet bırakıyorum.. İki gece sonra bunu alın ve saat onda mutlaka uyumuş olun. Uykuya daldığınızda sizinle buluşacağım. Bu arada, daha önce yaptığınız gibi, et yemeyin ve alkol kullanmayın. Ertesi sabah uyanır uyanmaz, hatırladıklarınızı hemen kaydedin. Daha önce yaptığım gibi hatırlamanıza yardımcı olacağım. Yarın size şimdiye kadar anlattıklarım ve sizin kaydettiğiniz şeyler üzerine düşünün. Günü öylece değerlendirin ve beni üç gün sonra, her zamanki gibi, 11’de bekleyin.”

Ertesi gece, gene dokuzda yatağa uzandım ve uykuya dalmadan önce, yine yatağımın üzerinde duran bir ayna tasarlamaya çalıştım. Bu sefer az da olsa bir sonuç aldım. Kendimden geçerken, ayakta olduğumu ve bedenimin sakin bir şekilde yatakta yattığımı gördüm. Sonra maddenin içinden engel tanımadan geçip limana doğru yola koyuldum... Ertesi sabah yatakta gözlerimi açtım. Dün geceyi hatırlamaya çalıştım. Bütün hatırladığım bu kadardı işte... Ama gene de kendi çabamla bu kadarını başarmıştım ya! Bu da bir şeydi...

Ertesi gece 9.30’da, hapımı alıp yattım...

Bu kez sabah uyandıgımda, olan biten her şeyi çok açık olarak hatırlıyordum. Sanki bir tiyatroya gitmişim de, oyunun bütün ayrıntıları aklımda tutmuş gibiydim. Bloknot ve kalemimi elime alıp oturdum ve yaşadıklarımı hemen ayrıntılarıyla kaydettim...

Hapı aldıktan sonra, uyumaya çalışmamıştım, ne var ki birkaç dakika sonra bednimden dışarı kaydığımı ve yatağın yanında durduğumu gördüm, fizik bedenim yataktaydı... Saate baktım, ona beş vardı. Odadan ayrılmadım, çünkü Hintli dostum onda geleceğini söylemişti, onu bekledim... Onu beş geçiyordu ve Hintli dostum hâlâ görünmemişti... Endişeyle bir kez daha saatime baktığımda, o tanıdık sesi duydum: “Sizi düş kırıklığına uğratacağımı mı sandınız?”

Rahatlamıştım... Bu kez nereye gideceğimizi merak ediyordum. Dostum önce, alçak katlardan yüksek katlara geçme tecrübesini yaşamamın uygun olacağını söyledi. Onlara yüksek katlar diyorsa da, birbirlerinin üstünde değil, ama çepeçevre etrafımızda, iç içe olduklarını söyledi, farkları sadece yoğunluklarındaydı.

Gezimize yine Londra’dan başlayacaktık. Geçen seferki gibi yola koyulduk, ama bu kez çok daha hızlı yol aldık ve bir anda koca kenti altımızda gördüm. Oraya ulaşana kadar geçtiğimiz yerler net değildi, sadece deniz ve karaları ayırt edebilmişim. Yolculuğumuz perdeye yansıtılan sahneleri inanılmaz hızla geçen bir film gibiydi sanki... Ne var ki, hiç çaba harcamadan bir dakikadan daha kısa bir sürede Seylan’ dan buraya gelivermiştik!

Yere yaklaştığımızda, geçmiş günlerdeki tanıdık mekanları gördüm. Güneşli bir gündü, yakınlarda Park Lane’den Piccadilly’e inen yoğun trafiği ve Hyde Park’ın köşesini görebiliyordum.

Oxford’dan aşağı indik. Bir fiziksel bedenden geçtiğimde o çok hafif garip teması hissediyor ve alışkanlıkla özür dilememek için kendimi zor tutuyordum. Dostum ise iki metre kadar yukarıdan gitmeyi tercih ediyordu, sonunda ben de ona uydum...

Geçen sefer kardeşimle birlikte dolaştığımız yerlere baktık, ama Charles ortalarda yoktu. Herhalde buradaki tecrübesini tamamlamış ve rehberi ile kendi planına doğru yola çıkmış olmalıydı. Ama bunu Hintli dostuma sormadım.

Dostum: “Artık yolumuza koyulsak iyi olacak” dedi. “Alt bir plandan daha üst plana geçmek kolaydır, ama biraz irade gücü gerektirir. Elimi tutun ve bana uyun. Bir şey hissetmeyeceksiniz, ama çevrenizin sürekli değiştiğini göreceksiniz. Bu odadaki bizi çeviren duvarlar erir gibi olacak, mobilyalar yavaşça bulanıklaşacak ve siz kendinizi bana bırakacaksınız, iradem sizinkine hakim olacak. Ne olursa olsun, korkmayın, eğer panik yaparsanız birden Colombo’ da uyanırsınız, biliyorsunuz. Şimdi, hazır mıyız?” Hazır olduğumu söyleyince elimi tuttu, kendimi onun iradesine bıraktım...

Birden oda ve mobilyalar bulanıp belirsizleşti ve bir an içinde kendimizi açık bir alanda bulduk. Uzakta tipik bir İngiliz köyü görünüyordu. “Dinleyin” dedi, “uzaktan gelen bir uğultu duyacaksınız. Bu Londra’nın uğultusudur, çünkü Londra’nın astral eşinden sadece bir kat ya da bir plan uzaktayız. Bu ikinci astral kattır ve görüyorsunuz ki, burası fiziksel dünyadan çok daha az yoğunudur ve burası ölümden sonra hemen gelinen yerdir. Birazdan ne demek istediğimi daha iyi anlayacaksınız.”

Yer üzerinden bir metre kadar yukarıdan yola koyulduk ve uzaktan gördüğümüz köye geldik. Sıradan bir köy gibiydi, büyükçe bir oteli vardı. Yanında kiliseye benzer üç yapı göze çarpıyordu. Evler ve bahçeleri olağanüstü güzeldi. Bahçelerde çalışan kadın ve erkekler dikkatimi çekti, belli ki yapmak zorunda oldukları için değil, zevk aldıkları için yapı-

yorlardı çalışmalarını. Çayırarda koşan köpeklerin ve oynayan çocukların sesleri geliyordu.

Birden evlerin dünyadaki evlere benzediğini farkettim. Garajları yoktu ve caddelerde tek bir arabanın motor sesi bile duyulmuyordu!.. Rehberim burada arabaya ihtiyaç olmadığını söyledi, çünkü ulaşım çok daha kolay bir yöntemle yapılabilirdi: Bir yere gitmek istediklerinde, orayı düşünmeleri yetiyordu.

Paranın kullanılmadığı bir yerde dükkanların ne işe yaradığını sorduğumda ise, dostum bu plandaki insanların dünyada iken ideal olarak kabul ettikleri bir yaşam sürdürdüklerini söyledi. “Ama, dedim, düşünce ile istenilen şeyleri yaratmanın mümkün olduğu yerde, dükkanların anlamı ne olabilir ki!”

“Bu dükkanlar, diye yanıtladı, sadece buranın sakinlerinin düşüncelerinde var. Burada oturan biri bir şey düşündüğünde, o bu yanlışlar dünyasında gerçek olur. Kiliseler için de durum aynıdır. İnsanlar ölümden sonra papazların söylediklerinin tümüyle doğru olmadığını anlasalar da, ailelerinden gördükleri ve alışkanlık haline getirdikleri dinsel uygulamaları yapmaktan hoşlanırlar.

“Sinema da çok sevilir burada. Ne var ki buradaki sinema, dünyadaki astral eşi değildir. Buranın sakinlerinin düşünce yaratılandır. Her zaman film yapmaya meraklı insanlar, amatör yapımcılar bulunur. Burada düş güçleri ile yeni filmler yaratırlar ve onların astral perdede yarattıkları düşünce formlarını herkes izler. Bu şovlar bazen dünyada gördüklerimizden daha iyidir, çünkü burada düş gücü sınırlamadan kullanılabilir.

“Tiyatrolar da çok sevilir. Aktör ve aktrisler, amatör tiyatrocular ardarda oyunlar sergilerler, çünkü kostüm, dekor, orkestra gibi şeyler sorun değildir. İstenilen şeyler düşüncelerle yaratılır ve üstelik hiç bir masraf gerektirmez.

Milenyum DOSYASI

“Bin Yılın Birikimi”
1101 - 1200

**Allah’ın Güneşi
Avrupa’nın Üzerinde** **33**

Ortaçağ’ın Orta Yeri Kilise **38**

**Hakkın Bükülmez Bileği
Salahaddin Eyyubi** **41**

Haçlı Seferleri, Papa’nın Askerleri **43**

Allah'ın Güneşi Avrupa'nın Üzerinde

GÜNGÖR ÖZYİĞİT

1400 yıl önce Orta Doğu'da bir güneş doğdu: İslâm güneşi... Ve yedi yüz yıl hiç durmadan dünyayı aydınlattı. Avrupa o sıralarda ortaçağın karanlık örtüsü altında uyuyordu. Uyanması, karanlıktan kurtulup ışığa çıkması, Arap-İslâm kültürü sayesinde oldu. Ve Avrupa, bugünkü uygarlığını da işte bu ışığa borçluydu.

"Allahın Güneşi Avrupa'nın Üzerinde" bugüne dek omuz silkip es geçilen bir gerçeği belgelere dayanarak ortaya koyması bakımından batıda büyük yankılar uyandırmıştır. Kitabın yazarı Sigrid Hunke, bir Alman kadın düşünürüdür. Kendisi Almanya'da Arap dil ve edebiyatını tamamladıktan sonra, birçok Arap ülkelerinde incelemeler yapmış ve topladığı delillerle söz konusu eserini meydana getirmiştir.

Sigrid Hunke'ye göre Batı uygarlığı, teorik düşünce tarafından Eski Yunan'a, fakat deneysel düşünce tarafından İslâm uygarlığına dayanıyordu. Ancak, batının eski Yunan eserlerini, İslâm filozoflarının çevirileri sayesinde tanıdıkları düşünülürse, Avrupa'nın bu yönden de, dolaylı olarak yine İslâm kültürüne borçlu olduğu görülür.

Böylece yazar, ortaçağ boyunca Avrupa karşısında, alt yapıdan üst yapıya doğru yükselen Arap-İslâm uygarlığının üstünlü-

ğünü yedi bölüm içinde belirtmeye çalışmış. Şimdi bunları kısaca gözden geçirelim.

EKONOMİ ve TİCARET

10. Yüzyılda ekonomi ve ticaret tamamen Arapların elindeydi. Arap tacirleri Avrupa'ya tekneler dolusu ipek kumaşlar, pamuk, seramik, cam, baharatlar, türlü kokular, tarçın, kelle ve toz şekeri taşırdı. Bu yüzden Avrupa'nın günlük hayatı renk kazanırken, Arap tacirlerinin keseleri de dolardı. Araplarla sık ticaret ilişkileri, Avrupa'da tüccar sınıfının ve zenginliğinin doğmasına yol açmıştı. Öyle ki, bir ara bu ticaret kesilince, tüccar sınıfı ortadan kalkmış, Batı tekrar tarımcı ve çiftçi seviyesine inivermişti. Hiç şüphesiz Araplar'la ticaret, Avrupa şehirlerine canlılık getirmiş, tüccar sınıfının doğmasına ve zenginliğin artmasına yol açmıştı.

GÜNLÜK HAYATIN ÇEŞNİLERİ

Bu arada yemeklerde kullanılan nefis baharatlar, bedenleri saran ipekli, kadife kumaşlar, insanı kendinden geçiren kokular Avrupa'nın günlük yaşamına yeni çeşniler katmıştı. Eğlencelerini süsleyen kâğıt

oyunları, dama ve satranç bile Arap asıllıydılar. Bütün bunlar Avrupa'da iyi yaşama ve lükse doğru bir hasret uyandırmıştı. Zihni ihtiyaçlar ise henüz uykudaydı. Çünkü düşüncelerin yazılmasını ve yayılmasını sağlayan kâğıt daha yoktu ortada. Ne zaman ki, Araplar Semerkand'da Çin'li savaş esirlerinden kâğıt yapmasını öğrendiler, hemen bir kâğıt endüstrisi kurdular. Keten ve pamuk liflerinden en iyi cins beyaz kâğıt yapmaya başladılar. Ve az sonra bu nimeti de Avrupa'ya iletmede gecikmediler. Dahası var... Pusulayı Çinlilerin icad etmesine karşılık, onu deniz yolculuklarında ilk kullanan Araplardır. Bunu da Çin kaynaklarından öğreniyoruz. Ayrıca 12. yüzyılda Arapların barutun formülünü bildikleri ve barutu tepki prensibine uygun şekilde yakıt olarak kullandıkları da bir gerçek.

Avrupa'da bahçecilik sanatı, fısıkiyeler, bahçede ekilen bitkiler, duada kullanılan tesbih, süründükleri kokular ve hamamlar hep Arap-İslam yaşayışının Avrupa'da yansıyan örnekleridir. Hele hamamlar... Tarihçiler, o tarihlerde Avrupalıların hemen hiç yıkanmadıklarını, çıplaklığın ve yıkanmanın günah sayıldığını yazıyorlar. Yani yıkanmamak bir çeşit namusluluk sayılıyor ve pisliğin kültürü yapılıyordu. Aynı yıllarda, mesela 10. y.y.da Bağdat'ta, tellakları, masajcılar ve berberleri bulunan kadın ve erkeklerin her gün, en azından haftada bir gün gelip yıkandıkları binden fazla hamam vardı. Bütün bunları gözleriyle gören ve hayran kalan Hristiyan hacılar ve haçlılar, ülkelerine döndüklerinde uygarlığın bu maddi görüntüsünü de beraberlerinde götürdüler.

Ancak Arap-İslâm kültürünün Batı'ya armağanları sadece bu maddi nimetler değildi. Asıl önemlisi büyük bir manevi

kültür hamlesi yapmasını ve bilimsel düşüncüyü elde etmesini sağlamış olmasıydı.

SAYILAR DÜNYASI

12. Yüzyılda Avrupa sayılar dünyasına yabancıydı. Bugün bir ilkokul öğrencisinin kolaylıkla yaptığı toplamayı ve çıkarmayı bile bilmiyordu. Mısırlılar sayıları göstermek için hieroglif benzeren birtakım çizgiler kullanıyorlardı. Romalılar da "Romen Rakamları" olarak bildiğimiz harflerle sayıları göstermeye çalışıyorlardı. Tabii bu sayı yazılarıyla aritmetik işlem yapmak mümkün değildi. Ancak üstün matematik yetenekli bir millet olan Hintliler, 6. yüzyıla doğru hemen hemen bütün rakamları yazabilecek seviyede idiler. Onlar Romalı ve Çinlilerden farklı olarak, her birim için ayrı işaret kullanmıyor, fakat rakamların dizideki yerlerine aldıkları değerleri yazıyorlardı. Böylece, 1'den 9'a kadar olan rakamları Hintliler bulmuşlardı. Ama bu ustaca metod, yine de bütün sayıları yazabilecek yeterlikte değildi. Örneğin, 408 gibi bir sayının 48 okunmaması için, boş ondalık yerin bir işaretle belirtilmesi gerekti. İşe Hintliler burada, dünya düşünce tarihinin önemli bir buluşunu yapmış ve sayılar dünyasına sıfırı hediye etmişlerdi. Bu sayede, artık her sayıyı rahatlıkla yazmak mümkün olmuştu. Hintlilerin bu gerçekten büyük mirasını alıp benimseyen ve sonra Avrupa'ya aktaran ise yine Araplardır. Araplar 8. y.y.'da Halife Mansur'un Bağdat'taki sarayına gelen astronom ve matematikçilerden sayılar sarayının anahtarını elde ettiler. Ve sonra bu konuda bir deha olan Arap matematikçisi Muhammed İbn Musa El-Hami'nin yaptığı çeviriler, düzeltmeler ve yazdığı eserlerle bu

ilmi iyice geliştirdiler. El-Harrizmi'nin iki ölümsüz eserinden birincisi, "El Cebr V'almukabele" yani "Onarma ve Eşitleme" idi. Bu adın ilk kelimesi olan El Cebr, o günden bugüne bütün dillerde Algebra, bizde ise Cebir şeklinde yaşadı. El-Harizmi'nin ikinci kitabı, Hind rakamlarının kullanılışını açıklayan, "Hind hesabı" sayı yazmayı, dört işlemi ve kesir hesaplarını öğreten aritmetik kitabıydı. Bu kitap 12. y.y'da İşpanya'ya geldi ve hemen Latinceye çevrildi. Böylece Arap rakamları Batıyı fethetmişti ve tabii bilimler, teknik, iktisad ve ulaştırmada dünyanın bütün uğgar milletleri için temel olmuşlardı.

BAşIMIZIN ÜZERİNDEKİ GÖK

Arap dünyasında geceleri baskınlar düzenleyip soygunlar yapan, gündüzleri ise rasathanesinde astronomi ile uğraşan Musa Bin Şakir ve üç oğlu dillere destandır. Bu enteresan adam soygunlardan elde ettiği paralarla rasathaneler yaptırır, eskiden kalmış değerli ilim kitaplarına ve onları tercüme edeceklere astronomik paralar öderdi. Üç oğlu ise ayrı ayrı birer deha idi. Birinci oğlu, Muhammed büyük bir matematikçi ve astronomdu. Bir dostu onun için "Aklın bütün gücünü büyük bir sebatla kullanmaktaydı" der. Dicle köprüsü yakınında özel bir rasathaneleri vardı. Muhammed burada kendini olanca gücüyle gözlemlerine ve hesaplarına vermişti. Astronomi eserlerini, astronomide büyük önemi olan Transversaller Teoremi üzerine incelemelerini burada yazdı. Ayrıca üç kardeşin birlikte yazdıkları, düz ve küresel yüzeylerin ölçülmesi üzerine bir eser vardı ki, bu Latinceye çevrilmiş ve "Üç Kardeşin Geometri Kitabı" (Liber Trium

Fratrum de Geometrika) adıyla ün yapmıştı. Aynı zamanda çok bağımsız ve kibar bir insan olan Muhammed, matematik ve astronomi yanında, felsefe, özellikle mantıkla uğraşmıştı. Hatta evrenin ilk sebepleri üzerine bir de kitap yazmıştı. Meteoroloji ile de ilgilenmiş, havaküre (atmosfer) üzerine incelemeler yapmıştı. Bir ara mekaniğe merak salmış, kantarla ilgili yazdığı bir eserde, ilkçağ bilgilerini genişletmişti. İkinci oğlu Ahmet, ailenin tutkulu teknikçisi, dahi makine yapımcısı idi. Arap kaynakları "Teknikte onun bulduklarını kimse bulamamıştır" demektedir. Ahmet'in "Ustalık Cihazlar" üzerine yazdığı büyük kitap, tekniğe çok yetenekli Arapları bile hayrete düşürmüştür. Bu adamın mekaniğe kabiliyeti şaşılacak gibiydi. En basit parçalarla, günlük hayatta kullanılacak yeni ve mükemmel araçlar, günümüzün modern kadınlarının ve çiftçilerinin eline geçse, onları mutlu kılacak ve çocukları bile sevindirecek eğlenceli oyuncaklar meydana getirmişti. Bunlardan bir kaçını sayalım: Yalnız küçük hayvanların su içebileceği bir yalak, ara vererek sıvı akıtan el yıkama ibrikleri ya da şarap güğümleri, sıvıların özgül ağırlıklarının hesaplanması için kaplar, bir kabı boşaltır boşalmaz kendiliğinden dolduran cihazlar, rüzgârda sönmeyen kandiller, tarla sulamada suyun belirli bir yüksekliğe eriştiğini düğük alarak haber veren tertibat, fışkıran suyun boyuna değişen şekiller meydana getirdiği fiskiyeler ve su oyunları... Ayrıca Ahmet, bir astronomi kitabı da yazdı. Kardeşi Muhammed ile birlikte muazzam bir bakır saat yapmıştı. Muhammed, önemli yıldızların doğuş ve batışlarını, günün ve yılın devri değişimlerini hesaplamıştı. Ahmet de kardeşinin son derece karşık hesaplarını dahice inceden

inceye düşünmüş ve öylesine dakik bir alete uygulamıştı. Saniye şaşmayan, insanı hayrete düşüren bir şaheserdi bu! Üçüncü oğul Hasan ise, geometride eşsizdi. Bildiklerinin hepsini kendi yeteneğine borçluydu ve bu konuda kimse onun derecesine erişememişti. Kimsenin çözemediği problemleri kolaylıkla çözüyordu. Matematikle bir oyun gibi oynuyordu. Kendinin söylediğine göre, bir problemin çözümünüyle uğraştığı sırada, gözünün önünde dünya kararır, bayıldığı, ya da rüyada olduğunu sanır. Hasan'ın kardeşlerinden ayrı, yalnız başına meydana getirdiği eserlerinden biri, koniklere dair olan kitabıdır. Bahçıvan usulü denen, iki çivi, ya da kazık yardımıyla elips çizmeyi de o bulmuştur.

Astronomide Musa ve üç oğlunu daha nice bilginler takip etmiştir. Hepsini ilim tarihinde başlı başına bir isim olan bu bilginler arasında Nasıreddin-i Tusi'yi, Sabit Bin Kurra'yi - ki, güneş yılının uzunluğunu iki defa hesaplamıştır - Kopernik'ten önce, gece ile gündüzün güneşin hareketi ile değil, yerkürenin kendi etrafında dönmesinden meydana geldiğini ilk defa ileri süren El Biru-ni'yi ve optikte buluşlarıyla tanınan İbnül-heysem'i sayabiliriz. Avrupa, gökyüzünü de ilk defa bu bilginlerin eserlerine bakarak öğrendi.

TIPTAKİ BÜYÜK FARK

10. Yüzyılda Avrupa'da hekimlik hor görülür ve hastalara ilaç kullanmaktan kaçınmaları öğütlenirdi. Hasta olan, bir bakıma ölüme adaylığını koymuş demektir. Aynı tarihlerde İslâm dünyası ise harikalar yaratıyordu. Aradaki farkı kitaptan aynen alacağım iki örnekle açıkça göstermek

mümkün. Birincisi Max Nardau isimli Batılı bir hekimin kitabından alınan bir örnek. Avrupada Tanrı Evi denilen bir yerde hastaların durumunu ve nasıl bakıldıklarını gösteren ilginç bir tablo. Okuyalım: "Tuğla döşeli zemin üzerine saman yığılmıştı. Hastalar bu samanların üzerinde birbirlerine sokulmuş yatıyorlardı. Kadınlar ve erkekler karmakarışık yatmaktaydılar. Bulaşıcı hastalıkları olanlar, hafif rahatsızlıkları olanlarla yan yanaydılar. Hastalara lâzım olan şeyler çoğu kere bulunmuyordu. Ancak, hayırsever hemşireler getirirlerse biraz yiyeceğe kavuşuyorlardı. Hastalar bir gün açlıktan ölecek hale gelirken, diğer gün sarhoş olabiliyor ve midelerini abur cubur doldurarak ölebiliyordu. Yerde pislikten iğrenç böcekler kaynaşıyordu. Bu hasta koşulları o kadar pis kokuyordu ki, bakıcılar ve gözcüler, ağızlarını sirkeye batırılmış bir süngerle kapatarak içeri girmeyi göze alıyorlardı. Ölüler bir veya birkaç gün yatıkları yerde bırakılıyordu. Hastalar da, bu korkunç hava içinde çok geçmeden kokmaya başlayan ve üzerine sinekler üşüşen kaskatı vücutla yatmak zorunda kalıyorlardı..." Şimdi de aynı devirde İslam ülkesinde, hasta bir gencin, hastahanedeki babasına yazmış olduğu mektubu okuyalım: "Sevgili babacığım! Benden para getirmenin lâzım olup olmadığını soruyorsun. Taburcu edilirim hastaneden bana bir kat yeni elbise ve hemen çalışmaya başlamak zorunda kalmayayım diye beş altın verecekler. Onun için süründen davar satmana lüzum yok. Ama beni burada görmek istersen hemen gelmelisin. Ben operasyon salonunun yanındaki ortopedi servisinde yatıyorum. Eğer büyük kapıdan girersen, güneydeki revakın boyunca yürü. Düşükten sonra beni getirdikleri poliklinik

oradadır. Orada her hastayı önce asistan hekimler ve öğrenciler muayene ederler, kimin yatması gerekmiyorsa reçetesini verirler. Muayeneden sonra beni orada kaydettiler ve başhekime götürdüler, sonra bir hademe beni erkekler kısmına taşıdı, hamama soktu ve tam bir hastahane elbisesi giydirdi. Ne diyordum, ha: sonra kütüphaneyi sağ tarafta bırakırsın ve başhekimin öğrencilerine ders verdiği büyük konferans salonuna girersin. Avlunun solundaki koridor kadınlar tarafına gider, onun için sağ tarafı tutmalısın. Ve iç hastalıklar kısmı ile cerrahi kısmının önünden geçmelisin... Eğer bir yerden musiki veya şarkı sesi duyarsan, içeriye bir bak. Belki de ben, iyileşmiş olanların toplantı salonundayım. Biz orada musiki ve kitaplarla oyalanırız. Başhekim bu sabah asistan ve bakıcılarıyla viziteye çıktığı zaman beni muayene etti ve ertesi günü taburcu edilebileceğimi söyledi. Ama buradan çıkmayı hiç canım istemiyor. Yataklar yumuşak, çarşaflar bembeyaz, battaniyeler kadife gibi. Her odada akar su var. Soğuk gecelerde odalar ısıtılıyor. Hemen her gün midesi kaldırınlara kümes hayvanları ve koyun kızartmaları veriliyor. Sen de sonuncu tavuğum kızartılmadan önce gel!”

Bu mektubun altına hiç kuşkusuz yirminci yüzyılda yaşayan bir kimsenin imzasını koyabiliriz değil mi? Şu farkla ki, şimdiki hastanelerdeki şartlar bile bu kadar mükemmel, insani ve bedava değil. İslâm dünyasında tıptaki bu mucizeyi yaratan tıp âlimlerini ve buluşlarını sıralayacak olursak sayfalara sığmaz. Ancak dünya durdukça duracak olan isimleri söyleyip geçelim. El-Razi, İbni Sina, İbnülhatip, İbn Hatima, Cerrah Ebülkasım en ünlüleri arasındadır. Özellikle İbni Sina'nın “Kanun” isimli kitabı

yüzyıllar boyunca Doğuda ve Batıda tıp dünyasına kaynak eser olarak kalmıştır. Sundhof “Kanun” için “Tıp tarihinde bütün çağlarda eşi olmayan, kusursuz bir bütündür bu eser” der.

KÜLTÜR TAŞIYICISI KİTAPLAR

1000 yılında Bağdat'ta kitapçı İbnünnedim “İlimler Kataloğu”nu yeni yayınlamıştı. On cildi bulan bu kitapta, o zamana kadar Arapça'da çıkmış bütün felsefe, astronomi, matematik, fizik, kimya ve tıp eserlerinin adları vardı. Kahire'de de, iki halifenin kurduğu iki kitaplıkta yüzlerce memur iki milyon iki yüz cilt kitabı koruyor, okuyuculara veriyor ve onların bakımıyla uğraşıyordu. Aynı 10. yüzyılda Avrupadaki kitapların sayısı kaçtı biliyor musunuz? Sadece bir düzine! Evet, yanlış okumadınız, yalnız on iki tane... O sıralarda Bağdat'ta kültürlü bir emirin kütüphanesinde bile 100.000 cilt kitap vardı. Nasıl günümüzde insanların sosyal seviyesi köşk ve otomobil sahibi oluşu ya da otomobilinin veya televizyonunun büyüklüğü ile ölçülüyorsa, 9. ve 13. yüzyılları arasında bu husus, sahip olunan kitaplarla ölçülürdü. Kütüphanesi en zengin olan en çok itibar görürdü. Nasıreddin al - Tusi, Meraga'daki rasathanesine 400 bin eser toplamıştı. Bir kadının kitaplarının sayısı ise 1.050.000 idi.

İşte o yıllarda İslâm dünyasında bilgiye ve kitaba böylesine -dostlar başına- bir tutkunluk vardı. Otuz deve yükü kitabı birliktede götürmeden yolculuğa çıkmayan bir vezirin davranışı da bu sevgiyi açıkça gösterir.

Yazar, sonra Arapların İspanya'da kurdukları Endülüs uygarlığını veya

ihtişamını anlatmaya geçiyor. Daha sonra ise. Arapların müzik kültürüne katkılarını belirtiyor ve Arap edebiyatından örnekler veriyor. Kitap bittiğinde doyuyor insan ve yazarı alkışlamak geliyor içinden...

Kitabın başlığını tekrar çevirip bakıyo-

rum: "Allah'ın Güneşi Avrupa'nın Üzerinde" Ve altına parantez içinde ekliyorum: "Yakın bir gelecekte Allah'ın Güneşinin bütün dünyanın üzerinde olması dileği ve ümidi ile" Ve sanki koro halinde seslenen bütün bir insanlığı duyuyorum: "Dilekte biriz, doğrudur!"

Ortaçağın Orta Yeri Kilise

Ortaçağ, Batı Roma İmparatorluğunun çöküşü (476) ile başlayan ve 1453'te İstanbul'un Türklerce fethine kadar süren bin yıllık bir dönem.

Bu çağın toplumsal ve ekonomik düzeni feodalite, yani derebeylik. Değerler sistemi sadece Hıristiyanlığı referans alır. Ve kilise toplumsal yaşamın hemen her alanında baş rolü oynar.

O dönemde "devlet birliği" olmadığından, birçok beyliklere ayrılmış bulunuyordu ülkeler. Siyasal iktidarın parçalanmış olması, halkı toprak sahibi olan senyörlerin (derebeylerin) uyruğu olmak durumunda bırakır. Böylece feodalite, en büyük gücünü köylülerin sömürülmesinden alır. Öte yandan barbar istilasının yarattığı güvensizlik yüzünden, insanlar korunmak için bir senyöre sığınmak onun himayesine girmek zorunda kalır.

Senyör, ona bağlı bulunan ve vassal denilen ikinci bir kişi yararına, sahip olduğu toprak parçası üzerinde adaleti dağıtmakla yükümlüdür. Buna karşılık vassal, askeri alanda yapacağı yardımın ve çeşitli maddi yardımların yansısı, derebeyine danışmanlık yapmakla da görevlidir.

Batıda feodal düzeni gösteren en güzel örnek, o zamanki Fransa'dır.

Fransa kralı, "Fransa Dükalığı" diye bilinen toprakların senyörüdür. Sadece kendi

vassallarıyla doğrudan ilişki içindedir. Bu durumda kral en yüksek senyör sayılır ve öteki bütün senyörlerin lideri olarak, feodal piramidin en tepesinde bulunur. Başka deyişle kral "senyörlerin senyörü" konumdadır. Yani öteki senyörler ona bağlı durumdadırlar. Ancak kendi vassalı olan senyörlerin toprağında yaşayan halkın yaşamına karışma hakları yoktur. Kralın doğrudan yönetimi, sadece kendi dükalığı ile sınırlıdır.

Kralın, diğer senyörlerle ilişkilerinin niteliği giderek temsili rejimin doğmasına yol açacaktır ilerde.

Feodal düzende sosyal sınıflar, dövüşen soylular, Dua eden rahipler ve çalışan köylüler ile serflerdir.

Soylular (senyörler) ile rahipler (kilise), her ikisi de toprağa sahip olduklarından "aynıcalıklı sınıflar"dır. Özgür köylüler ile toprağa bağlı olan serfler, bütün üretimi sağladıkları halde, öteki ayrıcalıklı sınıflardan aşağı durumdadırlar. Ekonomik eşitsizlik, doğal olarak hukuksal eşitsizliği de doğurur böylece.

Ne var ki, kentlerin gelişmesi ve insanların oralarda toplaşması ile birlikte, piyasa için üretim yapılmaya başlanır ve ticaret gelişir. Ticaretin ve zanaatın gelişmesi, beraberinde kentlerde yeni bir sınıfı, Burjuva sınıfını ortaya çıkarır. Burjuvaların zenginliği

toprağa değil, meta üretimine ve ticarete dayanmaktadır. Savaşmadıkları ve toprak sahibi de olmadıkları için, soyluların yararlandıkları “hukuksal ayrıcalıklar” onlar için geçerli değildir. Buna karşılık gelecekte toplumun yapısını değiştirecek, yeni üretim araçlarını elinde toplayacak, öylece feodal düzene son verecek olan, işte bu burjuva sınıftır.

Ortaçağın özellikle ortalarında kilise, toplumsal yaşamın hemen her alanına ağırlığını koyar. Kilise yalnızca insanların imanına değil, hemen her şeye karışır. Düşünce özgürlüğünün önüne diktiği korkunç engeller bir yana bırakılırsa, insanlık kültürüne olumlu katkıları da olmuştur.

Her şeyden önce Yunan ve Roma'nın kültürel değerlerine sahip çıkmıştır. Barbar kavimlere ilkçağ kültürünü benimsetme işinde kilise dini esas alır. İlkçağ kültüründen dine uyanlar alınır, dine aykırı görünen düşünceler dışarda bırakılır. Yüzyıllar sonra, ancak Rönesans'la gün ışığına çıkar bütün bunlar.

Kilise, ilkçağ felsefesini benimsemiş olmakla beraber, Hıristiyanlaştırılmış bir antik felsefedir bu.

Eğitim ve öğretim konusunda da kilisenin önemli katkıları vardır. Manastır ve okullarda “yedi serbest sanat” adı altında, iki gruba bölünmüş bilgiler öğretilir. “Quadrivium” müzik, aritmetik, geometri ve astronomiyi içerir; “trivium” ise gramer, retorik ve Aristo çevirilerinden oluşan bir lojiktir.

Bin'li yılların başında İtalya'nın Bologna kentinde, hukuk öğrenmek isteyen öğrenciler, kendilerine öğretmen bulabilmek için bir çeşit öğrenci örgütü veya loncası kurarlar. Ve bu loncaya Latince korporasyon (lonca) anlamına gelen Universitas adını

verirler. İşte şimdi bütün uygar ülkelerde ve dillerde kullanılan üniversite sözcüğü buradan çıkmıştır. XII. yüzyılda buna Paris'deki öğretmenlerin de katılmasıyla, öğrenci ve öğretmen bakımından en kalabalık topluluk olur. Daha sonra öğretime tıp da eklenir.

Güzel sanatların gelişmesinde yine kilisenin önemli bir rolü olmuştur. Papazlar Latince konuşup yazarlar ve edebiyat dili olarak Latinceyi öğretirler. Mimar ve heykelticilere siparişlerde bulunurlar. “Roman” veya “Gotik” stilde olsun, hemen de bütün anıtlar kiliselerdir. Heykeller, kabartmalar, süslemeler hep kilise için yapılır.

Ruhban sınıfı, özellikle müziğin ilerlemesinde büyük çaba gösterir: Organ kullanımıyla, müzik, daha soylu ve güçlü bir anlatımı olan bir enstrüman kazanır. Tek sesli müzikten çok sesli müziğe geçişi de onlar başlatır. Notalara bugün de taşıdıkları adları veren italyan keşişi Guido d'Arezzo'dur.

Bütün bu olumlu tarafların yanında, Kilise kendisinin yorumundan başka bir yorumu benimseyenlere, özgürce düşünenlere karşı amansız bir baskı aracı olmuştur. Her türlü “ilerici” ve “yenilikçi” düşüncüyü engellemeye ve boğmaya çalışmıştır.

KİLİSE VE SİYASAL İKTİDAR

Hıristiyanlık başlangıçta yeryüzünde egemenlik kurmak savıyla ortaya çıkmadı. İnsanları ruhsal yönden kurtuluşa ve öbür dünyaya hazırlamaktaki esas amacı. Roma imparatoru vergi verip vermemek konusunda duraksayanlara “Sezar'inkini Sezar'a, Tanrı'ninkini Tanrı'ya” diyerek, dini dünyasal ve siyasal yaşamdan ayrı tuttuğunu açıkça belirtmiştir. Buna karşın, daha sonraları, özellikle Ortaçağın ortalarında, Kilise,

kendisini “en üstün güç” olarak görür, siyasal iktidarlara bunu kabul ettirmeye çalışır ve bir süre ettirir de. Kiliseye karşı çıkan, krallara, aforoz tehdidiyle boyun eğdirir. Katolik Kilisesi ordusu, yönettiği kentlerle ve topladığı başlıklarla güçlü bir devlet konumuna gelir. Ortaçağda önemli çarpışmaların çoğu imparatorla papalar arasında, bir iktidar savaşını olarak sürer gider. O kadar ki, bir yandan kendilerine bağlı senyörlere karşı güçsüz olan krallar, bir taraftan da gökyüzündeki senyörü, yani Tanrı’yı yeryüzünde temsil ettiğini söyleyen Kilise önünde diz çökerler. Krallık tacını giymeleri bile bir törenle ve Kilisenin onayı ile olur. Anlaşıldığına göre, yalnızca gökyüzü egemenliği ve ruhlar üzerinde etkinliği Kiliseye yetmemektedir. Dünyasal egemenliği ve iktidarı da ısrarla istemektedirler.

Yunanca “ekklesia” sözünden türeyen “topluluk” ya da “birlik” anlamına gelen Kilise, sonraları ismine ters bir tutum içine girerek, Ortaçağ boyunca insanları birbirine düşüren, kırdıran, ayrılıklara neden olan ve bunları kendi dünyasal çıkarları için yapan bir baskı ve kin kurumuna dönüşür. Engizisyonla bu olumsuzluk doruğa çıkar.

ENGİZİSYON

Engizisyon, Ortaçağda Katolik Kilisesi’nce kurulan özel soruşturma mahkemeleridir. Latince soruşturma anlamına gelen “inquirō” sözcüğünden türetilmiştir. Engizisyon mahkemeleri düşünce ve inançları Kiliseye yanlış ve zararlı görülen kişiler ile, simyacı, büyücü ya da cadı diye nitelendirilen kimseleri sorgular ve cezalandırır. 1231’de Papa IX. Gregorius, papalığa bağlı özel bir mahkeme kurarak Engizisyonu kurumlaştırır.

1252’de Papa IV. Innocentius döneminde işkence, sanıkların suçlarını itiraf etmelerini sağlamak için, uygulanması gereken bir yöntem olarak engizisyona girer. Ortaçağ engizisyonunun kurbanları arasında Fransa’nın ulusal kahramanı Jan Dark, reformcu din adamlarından Jan Hus ve Girolama Savonorola’yı sayabiliriz.

Engizisyon mahkemeleri öylesine vahşice uygulama ve işkencelerde bulunur ki, Papa bile bu mahkemelerin gücünü ve yetkisini kısıtlama gereğini duyar. Bu mahkemeler yüz binlerce insanı, inançsız olduğu gerekçesiyle diri diri yakılmaya gönderir. Dine aykırı kitapların hepsi yakılır. Bunlardan sadece ilk baş engizisyoncu olan Dominiken papaz Tomas de Torquemada’nın 2.000 kişiyi yakıtırdığı bilinir. İtalyan bilim adamı Giordano Bruno, evrenin sonsuzluğuna, birden çok gezegenin varlığına ve dünyanın evrenin merkezi olmadığına ilişkin kuramları yüzünden, yedi yıl işkence ile süren sorgulamalarından sonra diri diri yakılır. Yine İtalyan matematikçi astronom ve fizikçi Galileo Galilei, aynı şekilde Dünya’nın Güneş’in çevresinde döndüğünü ileri sürdüğü için yargılanır. Ve baskı sonucu, hayatını kurtarmak için, mahkeme önünde görüşünü inkâr etmek zorunda kalır. Ömrünün son sekiz yılını da evinde gözetim altında geçirir.

ŞÖVALYELİK

Ortaçağa rengini veren kurumlardan biri de şövalyelik’tir. İlk şövalyeler, zırhı giyen ve at üstünde çarpışan savaşçılardır. Yasa yokluğu yüzünden düzenin sağlanamadığı, soyguncu ve haydutların kol gezdiği Ortaçağ Batı Avrupasında halk, bir soylunun (senyörün) korumasına sığınır. Senyör, şövalyelere

kullanmaları için toprak, çoğu zaman da bir şato verir. Bunun karşılığında şövalye savaşır. Ayrıca yıllık vergisini de öder.

Ortaçağın başlarında şövalyeler savaşmayı bilen, iyi kılıç kullanan, paralı savaşçılardır. XI. yüz yıla doğru Avrupa'ya saldıran istilacıları püskürtme işi sona erer. Boş kalan şövalyeler, kendi aralarında savaşmayı ve yağmalamayı sürdürürler. Sonra gitgide artan ve düzeni sağlamaya çalışan Kilise, rahipler, kadınlar ve tüccarlar gibi bazı gruplara saldınlmaması için yasalar çıkarır. Pazar günleri ve kutsal günlerde savaşmak yasaklanır.

Haçlı Seferlerinin başlamasıyla birlikte, şövalyeler bu amaç etrafında birleştirilir. Onlardan Kilisenin, yani Tanrı'nın hizmetine kendilerini adanarak savaşmaları ve Hıristiyan töresine uygun olarak örnek insan olmaları istenir.

11. -15. Yüzyıl arasında şövalye olmak isteyenler, belli bir eğitimden geçerek olumlu insan nitelikleri edinirler. Böylece şövalyelik yıllar süren bir eğitim ve beceri gerektiren,

sıkı kurallara bağlı bir meslek olur. Bu şekilde askeri niteliğine dinsel ve kutsal bir nitelik de eklenir.

Kudüs'ün Müslümanların eline geçmesiyle, kutsal şövalye tarikatları boşlukta ve amaçsız kalarak zamanla dağılır.

Günümüzde artık orduların şövalyelere gereksinimi kalmasa da, şövalyelik toplumsal bir ölü, bir yaşam biçimi ve onur simgesi olarak süregelir. Yalnız İngiltere'de bu anlamda dokuz ünvan vardır. Fransa'daki Legion d'honneur de bir şövalye nişanı sayılabilir.

Çağdaş şövalyeler askeri ve dinsel içeriği boşaltılmış olarak, insanlara hizmet veren, insanın yücelişine olumlu katkıda bulunan kişilerdir. Sevgi ve bilgi silahı ile kuşanan bu tür kişiler erkek ise "Sir" kadın ise "Dame" ünvanı alırlar. İnsanı insana yararlı olma yolunda koşullandıran bu gelecek, Ortaçağdan günümüze uzanan, sembolik de olsa, olumlu bir mirastır. Ve insana, daha fazla insan olmasının yollarını açar...

Hakkın Bükülmez Bileği Salahaddin Eyyubi

Haçlı Seferlerinin neden olduğu vahşet, yağma ve yıkıntıların arasında, Müslüman Kürt Sultanı Salahaddin Eyyubi bir anıt insan olarak yükselir. Cesareti ile olduğu kadar, adaleti ve merhameti ile de herkesin hayranlığını kazanır.

Salahaddin Eyyubi, babası ve amcası ile birlikte Mısır'daki Fatımi egemenliğine son verir. Sonra 1174'de Eyyubi Devleti'ni kurarak, kendini Suriye ve Mısır Sultanı ilan

eder. 1187'de Filistin'i alır. Aynı yıl Kudüs'ü kuşatır. Kudüs'ten gönderilen elçiye "Frenkler 91 yıl önce Kudüs'ü nasıl aldılarsa, öyle teslim alacağım" der. Ve gerçekten 2 Ekim 1187'de Kudüs kentini alır. Anlaşma gereği kadın, erkek ve çocuklardan fidye alınarak hayatları bağışlanır. İsteyenlerin kentten ayrılmasına izin verilir.

Kudüs'teki Hıristiyanlar, Salahattin'in gücünü görmeden önce direnmeyi, hatta

saldırıp Müslüman Ordusunu püskürtmeyi denerler. Kudüs'te kendini kral ilan etmiş olan Gui de Lusinyan, o çevrenin bütün Hıristiyanlarını toplayarak saldırıya geçer. Kudüs Piskoposu, İsa'nın gerildiği çarmıhtır diye kocaman bir haçı sırtlayarak öylece dinsel duyguları da ateşleyerek, saldırı-ganların başına geçer. Salahaddin'in ordusu haklı olmanın ve hakkı savunmanın verdiği güçle, Hıristiyanları büyük bir yenilgiye uğratar. Başta Lusinyan olmak üzere generallerini de esir alır. Salahaddin hasım olan Lusinya'nın onurunu koruyarak, ona karda soğutulmuş bir kupa şerbeti kendi eliyle sunar. Ama o, anında şeytanca bir hileye saparak, şerbetten bir yudum içtikten sonra, kupayı Renaud de Chatillon isimli generaline uzatır. Zira müslümanlar töreleri ve gelenekleri gereği, yiyecek ve içecek verdikleri esirleri öldürmezler. Salahaddin bu hileyi sezer. Ve bütün anlaşmaları, yeminlerini bozan bir general olan Renaud de Chatillon'un şerbeti içmesine vakit bırakmaz. Bağışlamayı bildiği kadar, adaleti gereği cezalandırmasını da bildiğini göstererek, bir kılıç darbesiyle bu ikiyüzlü adamın kellesini uçurur.

Kudüs'ün Müslümanların eline geçmesi 3. Haçlı Seferini başlatır. Aslan Yürekli Richard'ın komutasında zaferden zafere koşan Haçlı askerleri Kudüs'ü almaya gelirler. Salahaddin onları, hemen her seferinde bozguna uğratar. O arada düşmanına bile dostluk mesajları göndermekten geri durmaz. Aslan Yürekli Richard'a hediyelerle birlikte, hastayken tedavisi için kendi hekimlerini gönderir. Bununla beraber İbni El-Esir'in "Cesaret, savaş hilesi, enerji bakımından benzerini bulmak zor, Müslümanlar onunla büyük bir belayla karşı karşıya kaldılar,

dediği İngiliz Kralı Richard, Salahattin Eyyubi'yi şu sözlerle değerlendirir: "Sultan büyük adam. Yeryüzünde ondan büyük kişi yok. Onun Yafa'yı iki ayda alacağını tahmin etmiyordum, iki günde nasıl aldığını düşününce hayretle kaşık hayranlık duyuyorum..."

Kudüs'ü geri alması Salahaddin Eyyubi'ye İslam dünyasında öylesine bir saygınlık kazandırır ki, her lider kendine onu örnek alır ve ona benzemeye çalışır. Abdülatif el-Bağdadi bu duruma şöyle bir açıklık getirir: "İnsanlar onda peygamberlere benzer özellikler gördüler. İyi, kötü, Müslüman veya başka dinden, herkes onu çok seviyor..."

Cömertliği dillerde dolaşır. Bindiği atı ya beğenen birine hibe eder ya da bir süre sonra etmek üzere vaade bulunur. Harbe giderken bile, atını başkalarına verdiği, ancak sonra gidip askerlerden at istediği söylenir. Hocası İbni Şeddad, onun cömertliğini övdükten sonra, efendiliğine de değinerek şöyle der: "Herkes hakkında iyi sözler edilmesini ister. Ağı çok temizdir, asla söverken görmedim." Salahaddin Eyyubi'yi tanıyan herkes onun geniş kültüründen ve insanlığından çok etkilendiğini ve ondan çok şey öğrendiklerini dile getirirler.

Silefi, İbni Avf, Kudbettin el-Nisaburi, İbni Şeddad gibi çağının en ünlü din bilginlerinden Kuran, hadis ve fıkıh dersleri olarak yetişir. Türkçe, Arapça ve Farsça'yı çok iyi öğrenir. Kuran'ı ezbere bilir. Ayrıca tarih yapanlardan biri olarak, geniş bir tarih kültürü ve birikimi ile tanınır.

Sert ve katı davrandığı durumlarda bile hep haklı bir gerekçesi vardır. Buna ilişkin olarak Fatimilere ve Reaud de Chatillon'a karşı tutumunu eleştirenlere karşı, adaletin gereğini yerine getirdiğini söyleyerek kendini savunur: "Fatimilere yumuşak davrandım,

düşmanla birleşip aleyhine komplo kurdular, o yüzden sertliği hak etmişlerdi. Chatillon ise anlaşmaları sürekli bozuyordu. Sonra hakettiği cezayı vermekten başka çare yoktu.

Bir dönem aldığı esirlerin öldürülmesini ise, İngiltere kralı Richard'ın Akka'da teslim olan Müslümanları kılıçtan geçirmesine karşılık savaş ve adalet gereği "kısasa kısas", bir misilleme olarak değerlendirir.

Kudüs'e girdiğinde, fidyeye konusunda insanlara gösterdiği kolaylık, onun insancıl yanının bir göstergesi sayılır. Fidyeye verecek olanları veya öyle söyleyenleri, büyük bir yüce gönüllülikle bağışlar, salıverir ve onlardan kurtulmak bile istemez. Onu bu konuda uyarınları " Af konusunda hata yapmak, haklı olarak cezalandırmaktan daha çok hoşuma gidiyor" sözleri ile yatıştırır.

Hakkın bükülmez bileği ve insanlık örneği Salahüddin Eyyubi, ismi gibi dinler arası barış için bir ömür tükettikten sonra 1198'de Şam'da bu dünyadan ayrılır. Ölümünden hemen önce, hastalığı süresince kapısının önüne bayrak yerine kefenini astırır. Ve bu ölüm sancağını bekleyen nöbetçi er, etrafa "duyduk duymadık demeyin" diyerek şöyle seslenir:

"Doğunun fatihi Salahaddin'in beraber götüreceği varlığa bakınız!"

Söylenildiğine göre Salahaddin, mirasının fakir Müslümanlara, Hıristiyanlara ve Musevilere eşit olarak hakça bölüştürülmesini vasiyet eder. Öylece bütün insanların kardeş olduklarını onlara yardım etmek için inançlarını değil, ıstırap ve ihtiyaçlarını esas almak gerektiğine dair son bir ders verir.

Haçlı Seferleri Papa'nın Askerleri

Türkler 1071 Malazgirt zaferiyle Anadolu'ya girdiler. On yıl sonra Marmara'ya gelerek İznik'i başkent edindiler. Türklerin Anadolu'yu ikinci anayurt haline getirmesi, ve enerjik bir ulus olarak hızla yayılması Avrupa'lıları dehşete düşürür. Bir süre sonra en büyük Hıristiyan devleti olan Bizans'ın da Türklerin eline geçeceğini düşünerek korkuya kapılırlar. Hele Türklerin Rumeli'ye geçmelerini hayal etmeleri, içiye uykularını kaçırır. Öyleyse ne yapıp etmeli, Türklerin Rumeli'ye atlamaları engellenmeli, dahası onları Anadolu ve Akdeniz çevresinden sürüp çıkarmalı diye plan kurarlar. Bunun için bütün Avrupa devletlerini biraraya getirmek gerekir,

Böylece Papa, bu işe önyak olur, Bizans dahil bütün Hıristiyan devletleri Türklerle karşı birleşir. Genelde Müslümanlara özelde Türklerle karşı, "Haçlı Seferleri" adı altında bir savaş hazırlığına girilir. Bu arada Türkler, İslam dinini ve Müslümanları, Haçlılara karşı korumak gibi kutsal bir misyonu üstlenmiş olur.

Türkler, Anadolu'yu ve Kudüs'ü aldıktan yirmi yıl sonra, Yalınayak Piyer isimli bir Fransız keşişi, Kudüs'teki Kamame Kilisesini ziyarete gider. Kudüs'ün silahlı olmamak kaydı ile, Hıristiyan hacıların ziyaretine açık olduğu halde ve kendisi de bunun bir örneği iken, buradaki Hıristiyanların işkence çektiği söylentisini uydurur.

Ayrıca Kudüs Rum Patriği ile görüştüğünü, Papa'ya verilmek üzere bir mektupla birlikte Kudüs'ün anahtarlarını da getirdiği yalanını Avrupa'ya döndükten sonra her yana yaymaya başlar. O yüzyılda Papa'ya ve şövalye kurumuna boyun eğme düşüncesi kafalarda iyice yer etmiş durumdadır. Bu durumdan yararlanan Papa II. Urban, Doğu topraklarında dindaşlarının çektiği acılardan dem vurur. Müslüman Türklerin akınlarıyla baş edemeyen Bizans'ın yardım isteğine değinir. İnançlarını yaymak için savaşmaları gerektiğini bildirir. Ve kesin bir hedef gösterir: Kudüs! Kutsal mezarların, kutsal haçın, yeniden ele geçirilmesini buyurur. Ve onun yani Papa'nın ağzından konuşmanın Tanrı'nın ta kendisi olduğunu duyurur. Ve 1096 yılında, ayaktakımından oluşan kitleleri bir araya getirir. Başlarında keşiş Piyer, birkaç soylu, papaz, keşiş, pek çok haydut olmak üzere 60.000'i aşkın bir çapulcular alayı Fransa ve Almanya'dan hareket eder. Bunların ardından 200.000 insan daha yola çıkar.

Hıristiyan din adamları, İsa'yı tanılaştırmakla, Allah'a ortak koşmak suretiyle en büyük günaha girerler. Ve Tanrı'ya "baba-oğul-kutsal ruh" gibi üçlü bir kimlik vererek, vahiy yoluyla gelen dinlerin tek Tanrı düşüncesine gölge düşürürler. Sonra da Tanrı yerine koydukları İsa'nın sözümona temsilcisi olduklarını ileri sürerek, onun söylediklerinin tam tersini yapmaktan da geri durmazlar. Ve bundan hiç de utanmazlar.

İsa, "Sezar'ın hakkı Sezar'a, Tanrı'nın ki de Tanrı'ya" dediği halde, dini siyasallaştırarak dünyasal çıkarların aracı haline getirirler. İsa, dağdaki vaazında "Düşmanlarınızı sevin, size eza edenlere hayır duası edin" demesine karşılık, Papa ve keşişler bütün bir Müslüman ve Türk dünyasını

düşman ilan edip, Hıristiyanları onlar üzerine savaşa kışkırtırlar. Yine İsa İncil'de "Göz yerine göz, diş yerine diş denildiğini işittiniz. Fakat ben size derim: Kötüye karşı koma ve senin sağ yanağına kim vurursa, ona ötekini de çevir. Kim gömleğini almak isterse ona abanı da bırak" diye izleyicilerine kendi dilinden davranış ilkeleri önerir. Oysa Papa'nın yönlendirdiği, güya inanmış Hıristiyanların yaptıkları vurmak, kırmak, öldürmek, ırza geçmek ve yağmalamaktan ibarettir. Ve iki yüz yıl süren, dokuz seferlik bu Haçlı zulmüne tarih tanıklık.

Papa'nın örgütleyip yola koyduğu Haçlı sürüleri, çekirge sürüleri gibi, geçtikleri yerleri yağmalayıp, zorbalık ettiklerinden, Ortadoks Hıristiyanlarının, yani Macar, Sırp, Bulgar ve Rum uluslarının kinini ve garezini de üstlerine çekerler.

Bu ayaktakımı Niş'de Bulgarlarla karşılaşınca ilk yenilgiyi tadarlar. On bin ölür. Geri kalanlar ormanlara kaçarlar. Sonra Keşiş Piyer'le otuz bin kişi yollarına devam ederler. İstanbul önlerine geldiklerine, sur dışındaki bahçeleri, sarayları ve kiliseleri yağmalarlar. Bunların yıkıcılıklarından ürken Bizans İmparatoru Aleksî, onları Türklerin elinde olan Boğaziçi'nin Anadolu kıyılarına doğru yönlendirir.

Tarihçi F. Funck Brentano, haçlı sürülerinin hiçbir değer ve sınır tanımadıklarına değinerek şöyle yazar: "Bunlar hiçbir düzen tanımıyorlardı. Türk çocuklarını yakalayıp pişirmek için parça parça kesiyorlar ya da kazıklara geçiriyorlardı. Büyüklere de dehşetli işkence yapıyorlardı."

Kendi tarihçilerinin anlattıklarına göre, haçlı askerleri birbirlerine "Şu Türk eti zeytinyağında pişmiş domuz etinden daha iyi oluyor" diye yemek tarifinde bulunurlar. Taze

et bulamazlarsa, mezarlardan ölüleri çıkarak pişirip yerlerdi.

1097 yılında Haçlılar İznik'i kuşatırlar. 600.000 kişilik bir sürüye karşılık, Sultan Kılıç Arslan'ın onda bir oranında orduyla verdiği savaşlar, İznik'i kurtaramaz. İznik, İmparator Aleksios'a teslim olur. Sultan Kılıç Arslan, gerilla savaşına karar verir ve Eskişehir'e doğru çekilir. Bundan sonra Türkler, yakaladıkları yerde baskınlar yaparak Haçlıları kısa vuruşlarla bunalırlar. İyice yıpranmış olan düşman, Sultan Kılıç Arslan karşısında 30.000 kayıp vererek güneye doğru çekilir. Antakya'yı kuşatmak üzere Anadolu topraklarını terk eden Haçlı ordusu sayıca azalmış, 10.000 kişiye inmiştir.

Selçuklu Sultanı Kılıç Arslan Anadolu yaylalarında yarım milyonu aşkın Haçlıya, bu toprakları mezar eder. Ve Türkler hakkı korumadaki kararlı ve yiğitçe tutumlarını bir kez daha gözler önüne serer.

Haçlı Seferleri konusunda derinliğine araştırmaları olan değerli tarihçi Raşid Erer'in de belirttiği gibi dünya 1095 tarihinden 1291 yılına kadar yaklaşık iki yüz yıl boyunca "Hilâl" ile "Salip" (Haç) çatışmasına sahne olur. Milyonlarca insanın ölümü ile sonuçlanan bu savaş, inanç perdesi altında gizlenen bir sömürüdür. Ve keşiflerin, Kilisenin hegemonyasını pekiştirmeye yönelik bir hareket olarak nitelendirilebilir. Dini kullanarak Papalığın harekete geçirdiği bu insan sellerini tüccarlar, çeşitli devlet adamları ve soylular desteklerler. Bu üçlü dayanışma, iki yüz yıl İslâm dünyasını yıpratma ve aşındırma silahı olarak işler durur. O arada halk kitleleri bozuk para gibi harcanır.

Genelde putperestlikle Katolik olmayan Hıristiyanlara ve Müslümanlara karşı yapılan savaşlara Avrupalılar "Haçlı Seferleri" adını verir. Fakat daha derine indiğinizde, bu seferlerin daha çok Türklerle karşı yapılmış olduğu

tarihi bir gerçek olarak ortaya çıkar. Özetle, Haçlı seferlerinin nedenleri olarak:

1. Hızla yayılan ve Hıristiyan dünyası için siyasal ve sosyal bir tehlike haline gelen İslâmiyeti ve Türkleri durdurmayı, olabilirse geriletmeyi..

2. Tehlikeye düşen baharat ve ticaret yollarını, doğunun iştah kabartan zenginliklerini sağlama almayı..

3. Katolik Kilisesinin uyruklarını, kudretini ve Kilisenin servetlerini genişletmeyi...

4. Yeni ve zengin ülkeleri yönetim ve denetim altına almayı.

5. Doğuyu, yani Ortadoks Kilisesini yok ederek ya da gücünü zayıflatarak iyice öne geçmeyi sayabiliriz.

Bu seferlere katılanlara gelince Kilisenin güdülemesi ile kimileri günahlarını bağışlatmak ve Tanrı'nın hoşnutluğunu kazanmak için bunu yapar. Kimileri çıkarları peşinden koşar, zengin olmayı hedefler. Kimileri bir serüvene atılmak, yeni ülkeler görmek, ün kazanmak ister. Bir kısmı insanlar da o zamanın modasına uyarak bu seferlere katılır.

Sayın Talat Halman, "Bosna Hersek" olayında Hıristiyan dünyasının taraflı tutumuna bakarak, bugün de yazısına başlık aldığı "Onuncu Haçlı Seferi"ni izlediğimizi belirtir. Ve dünyadaki bir milyar Müslümanın, ülkeleri yoksul ve önderleri yetersiz olduğundan, Onuncu Haçlı Seferinde yenik düştüğünü, o yüzden yazgılarını Hıristiyan dünyasına bırakmış durumda olduğunu söyler. Bu hep böyle süremeyebilir. Yeter ki kutsal olanın, insanları ayıran, birbirine düşüren değil de, birleştiren, kardeş kılan ve barış içinde yaşatan şeyler olduğu iyice anlaşılın. Yirmibirinci yüzyılda, iki bininci yıllarda, insan hak ve özgürlüklerinin demokrasinin, saydamlığın, herkesin yararına olan ortak etik ilkelerin yükselen değerler olduğu konusunda tüm ülkeler anlaşıp uzlaşsın. Öylece her insan, her ulus "İnsanlık Ailesi" üst kimliğini onurla taşınsın!..

Deyimlerin Dedikleri

Güngör Özyiğit

Selahattin Duman'ın deyişle erkek milletinin önceden belirlenmiş günlere karşı allerjisi vardır. Analar Günü, Babalar Günü, Komşular Günü derken bir de Sevgililer Günü çıktı başımıza. Böyle günlerde, özellikle erkeklerin cüzdan boşaltma eylemine girişmeleri gerekiyor. Armağan alma alışkanlığı olmayan bir erkek evlat, Anneler Gününde hediye almayarak, annesinin beklentisini boşa çıkarmasını sözümona mantıklı bir gerekçe göstererek şu sözlerle açıklamaya çalışır: “Anneciğim, bak.... Kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olduğu toplumlarda sermaye sahipleri bizim gibi emeği ile yaşayanları bilinçli olarak tüketime yönlendiriyor. Lenin bu konuyu çok açık anlatmış..”

Annesinin bu açıklamaya karşı tepkisi şu olur: “Lenin’in de gözü körolsun, senin de.. Seni doğuracağıma taş doğursaydım...”

ÖVÜNMEK GİBİ OLMASIN

Para harcamada biraz yavaş

davranan erkeklerin çoğu, iş şişinmeye, hele çapkınlıkla övünmeye gelince mangalda kül bırakmazlar. Doksanlık bir delikanlı kiliseye gelir. Günah çıkarma kabinine oturur. Ve kabinde onu dinlemekte olan papaza fısıldar:

-Genç bir kızla seviştim aziz peder...

-18 yaşından küçük müydü?

-Hayır, büyüktü.

-Evli miydi?

-Hayır, değildi..

-Bunda günah yok ki..

-Biliyorum, yok..

-Öyleyse neden bana anlatıyorsun bunları?

-Yalnız size değil muhterem peder, herkese anlatıyorum..

BOŞA KONUŞMAK

Söylenenler palavra bile olsa dinleyenler ve arada inananlar var gene de. En acısı sözlerin boşlukta kalması, dinleyen bir kulak bulamaması...

Kudüs'e atanan bir Amerika'lı gazeteci, Ağlama Duvarı'nın önünden

gelip geçerken, bir Musevi'nin hemen her gün duvarın önünde diz çöküp dua ettiğini görür. Adam, bu eylemini haftalarca sürdürür. Gazeteci dayanamaz, adamlarla konuşmayı dener ve sorar:

-Sizi her gün dua ederken görüyorum.

-Evet, sabahları gelir, dünya barışı ve kardeşliği için dua ederim.

-Ne zamandan beri bunu

yapıyorsunuz?

-Tam tamına 25 yıldır...

-Bunca yıl sonra ne hissediyorsunuz?

-Duvara konuşuyormuşum gibi bir duygu!..

Ne var ki bazen boş şeylere de dolu bir anlam yükler insanoğlu. Şunun gibi:

-“Lazlar buzdolabında niçin boş içki şişeleri bulundurur?”

-İçki içmeyen konukları için...”

SEVGİ DÜNYASI ABONE FORMU

Yayın Süresi	: Aylık	Yıllık Dergi Bedeli	10.800.000 TL
Dergi Bedeli	900.000 TL	İndirimli Abone Bedeli	10.000.000 TL
Adı Soyadı	:		
Adresi	:		
Posta Kodu: İlçe : Şehir :
Tel : Fax :	
Firma Adı	:		
Vergi Dairesi	: Vergi Numarası :		

1. Lütfen Kredi Kartı hesabımdan alınız.VISA MASTER EUROCARD
Kart No / / / / / / Son K. Tarihi / / / İmza:

2. Bir yıllık abone bedeli olan 10.000.000 TL'nı Sevgi Yayınları Tic. Ltd. Şti adına Yapı ve Kredi Bankası Şaşkınbakkal / İstanbul Şubesi 100-1516-4 numaralı hesaba yatırdığınızı belgeleyen dekontla birlikte bu kartı adresimize yollayınız veya fakslayınız.

SEVGİ DÜNYASI P.K. 471, Beyoğlu - 80090 İstanbul

Tel: (0212) 252 85 85 - (0212) 250 42 42 Fax: (0216) 385 92 30 - (0212) 227 01 97 - (0216) 369 82 03

Abone Sorumlusu: Kazım Erdemoğlu

Kuaför Remzi & Ali

Pazar dahil hizmetinize hazır

Adres: İskele Yolu Cüneyt Bey apt. No: 13/2 Caddebostan/İSTANBUL
Tel: (0216) 357. 01. 41 - (0216) 356. 67. 79

!!!! SEVGİ DÜNYASI EN GÜZEL HEDİYEDİR!!!!

HEDİYE ABONE FORMU

Yayın Süresi : Aylık Yıllık Dergi Bedeli : 10.800.000 TL
Dergi Bedeli : 900.000 TL İndirimli Abone Bedeli : 10.000.000 TL
Hediye Eden :
Adı Soyadı :
Adresi :
Posta Kodu: İlçe: Şehir:
Tel: Fax:
Firma Adı :
Vergi Dairesi : Vergi Numarası:

Sevgi Dünyası Dergisi'nin bir yıllık aboneliği aşağıda belirtilen kişi/kişilere hediye olarak sunmak istiyorum. Gerekenin yapılmasını rica ederim.

Adı Soyadı Adı Soyadı
Adresi Adresi
Posta Kodu: İlçe: Posta Kodu: İlçe:
Şehir: Şehir:

1. Lütfen Kredi Kartı hesabımdan alınız.VISAMASTEREUROCARD
Kart No / / / / / Son K. Tarihi / / / İmza :

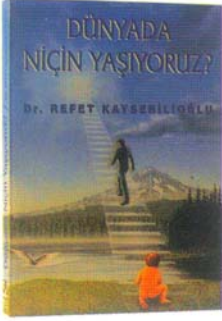
2. Bir yıllık abone bedeli olan 10.000.000 TL'ni Sevgi Yayınları Tic. Ltd. Şti. adına Yapı ve Kredi Bankası Şaşkınbakkal/İstanbul Şubesi 100-1516-4 numaralı hesaba yatırdığınızı belgeleyen dekontla birlikte bu kartı adresimize yollayınız veya fakslayınız.

SEVGİ DÜNYASI P.K. 471, Beyoğlu - 80090 İstanbul

Tel: (0212) 252 85 85 - (0212) 250 42 42 Fax: (0216) 385 92 30 (0212) 227 01 97 - (0216) 369 82 03

Abone Sorumlusu: Kazım Erdemoğlu

SEVGİ YAYINLARI

DÜNYADA NİÇİN YAŞIYORUZ
Dr. Refet Kayserilioğlu

DOĞRU YAŞAMA BİLGİLERİ
Dr. Refet Kayserilioğlu

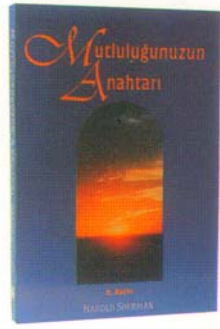
ÜSTÜN İNSAN OLMAK
Dr. Refet Kayserilioğlu

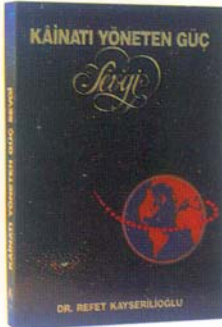
BİZİM CELSELERİMİZ

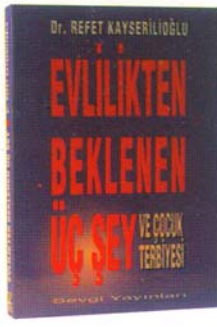
SEVİNİZ BİRLEŞİNİZ BİR OLUNUZ
Dr. Refet Kayserilioğlu

Mİ İTLULUĞUNUZUN ANAHTARI
Harold Sherman

KÂİNATI YÖNETEN GÜÇ
Dr. Refet Kayserilioğlu

EVLİLİKTE BEKLENEN ÜÇ ŞEY
Dr. Refet Kayserilioğlu

BİR CAN YOĞRULDU
Dr. Refet Kayserilioğlu

İsteme Adresi: SEVGİ YAYINLARI P.K. 471 Beyoğlu - İSTANBUL
veya: Taksim, Aydede Caddesi. Kivilcim Apt. No: 4/5 Beyoğlu - İST.
Tel: (0212) 250 42 42

DR. REFET KAYSERİLİOĞLU

İŞİĞİ GÖRENLER

SEVGİ YAYINLARI

YENİ ÇIKTI

İŞİĞİ GÖRENLER

Dr. REFET KAYSERİLİOĞLU

Bu kitap; Işığı arayan, Doğruları, Gerçekleri özleyen gönlünüze,
Bir aydınlık olacaktır. Aslında insan, Doğduğu andan ölünceye kadar,
Gerçekleri arar... Işık peşinde koşan pervaneler gibi,
sıcak ışık kaynaklarına doğru, Yanması, kavrulması pahasına da olsa
Koşar...

Bütün kitapçılarda

Genel Dağıtım: Birleşim, Arkadaş Dağıtım, Artı Dağıtım

İsteme Adresi: Sevgi Yayınları, P.K. 471, Beşiközü 80090 İstanbul Tel: 252 85 85 - 250 42 42